

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מנקדת ומפסקת

פרשת נצבים - וילך תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

כני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

בבא בתרא. המוכר את הספינה – פרק חמישי דף ע צמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזליץ) רס"א
 תוספות

במקדש נמי לגנוו – אף על פי שהיו צריכין לממנון שלישיה הדין לאו, רביעית לכבש
 – יבולין היו לממנון בלוגין; לוחיו היו ששה לזוג, לשלישית הדין ארבעה לזוג,
 לרביעית שלשה לזוג. **והשקל** עשרים גרה – תימה. והא עשרים וארבע גרה, הדין
 היו מעה, בתרומתו "עשרים גרה" – עשרין מעין (שמות לו) ואמרין (קדושין יב. א. ג. א)

דסלע ארבעה דירימ, שש ושמן קב דירי גרה
 עשרים ארבעה ואמרו רבין תם. דבמי במסמ
 הדיספי שותת על הסלע. דמדיקרא לא היה רק
 עשרים גרה, הדיספי עליו ארבע גרה. ולרבינו
 יצחק גרתיא דחוקאל הדיספי ארבע גרה על
 הסלע. ולעולם המנה של חול עשרים חומשה
 סלעים, ושל קודש משימים, אלא שבתולה היה
 השקל עשרים, והדיספי עליו ארבע גרה. והבי
 קאמר קרא: והשקל שיהיה חולה עשרים גרה,
 ומאותם שקלים יהיה לכם המנה; עשרים שקלים,
 ומשה ועשרים שקלים, עשרה איש שקל –
 והיו ששים שקלים מן הכל, ולא ארבעה שקלים
 שניתוספו. שמואותם לא היה המנה אלא משימים,
 כפלים של חול, כשקלים שיהיו קודם שיתוספו. והא
 דנקט קרא חשבון הוה ולא רצה לכלול ששים
 שקלים יחד – אמרו רבין על פי שיהיה לזון
 משקלות. אחת – שליש מנה של קודש, ואחת –
 מנה של הדיספי, ואחת – של רביעי מנה של קודש.
 כגון שתרומם ינתנו; "ולסעים עשרין מעין, תלתות
 מניא עשרים סלעים, ומא דכספא עשרים חומשה
 סלעים, רביעית מניא חומשה עשר סלעין, כולת
 שתיקו, רבא רבא קודשא יזיא לכוין. ולפירוש
 רבינו יצחק קשיא, דאין היתרומם משמע בדברי.
 שאם יפרש "תלתות מניא" הדשאתה הוי עשרים
 סלעים שמקדשם – חל כן כמו כן פירש "מנא
 דכספא" של חול של כעשוי הוי עשרים חומשה
 סלעים של קודם לכן, הוה אנו, דהוי למעט
 קודם לכן, ורשי' פירש בפירושו חוקאל: דמנא
 דכספא עשרים חומשה סלעים" – מיידי במנה
 של חול שהיה קודם. משמע שירשמו לומר בפירוש
 רבנו יצחק, ששנתנה מנה של חול, וקשיא: ולמה
 לא היה למינקט מנה של קודם, כיון ששינוי אותה
 היה לא הוה אותן שלשה משקלות באותה שעה
 והיה לו לכלול ששים שקלים חזר ותרבי רבנו
 משולם אמר. דנקט קרא חשבון זה כגוד ברכת כוונים, "בימרכ" יש תמש עשרה, "ביאר"
 עשרים, "בישא" עשרים חמש, ושמן ממרש הוא כך, ויש ליתן טעם, שליפ שמותברכין
 ישראל בנתינת שקלים ששה חוקאל חשבון הוה בשקלים.

ב
 ליה בהדיהו, ודיינו תומן. אבל שמניית לשון נקבה – היינו שמניית הלוג. והיינו דרתינו
 לקמיה גבי לוג בביעית שמניית. אבל הכא גבי קב גרס רובע תומן. והתומן חצי לוג –
 שלש ביצים, וחצי תומן – ביצה ומחצה. ועובלא אחד מהמשה כרובע הקב – כלומר,
 אחד מהמשה כלוג. היינו ביצה וחומש ביצה, שהלוג שש ביצים, וכן פירש רבנו זמנאל,
 ועיקר. והשאלה אם ערוף חצי תומן על עובלא
 כי אם חומשה, שחצי תומן ביצה ומחצה, שחן
 שבעה תומשין וחצי חומש, היינו חומשה
 חומשין וחומשה חצי חומש. והעובלא היה
 ביצה וחומש ביצה – חצי ששה חומשין, שחן
 ארבעה חומשין וארבעה חצי חומש, מנצא
 חצי תומן יתר על עובלא חומש וחצי חומש
 ביצה, ואשתכח דלא ערוף מניה ריבנא אלא
 חומשה, והבי פרכינן לקמן. חצי תומן ועובלא
 לא נעביה, דכיון דטעו אינשי בריבנא – כל
 שכן טעו בחומש. חין – שנים ששה לוג הוא
 היינו חצי תומש. אי הוה חין – היינו חצי תרסק.
 שלישיית חין – היינו קב. לקמיה מפרש למה
 התקנו. רביעית חין – היינו שלשה לוגין, והא
 דלא עביד נמי חצי רביעית חין, היינו לוג
 ומחצה – משה דבתי למיטעי בחיץ קב רביעית
 היינו שני לוגין. ואמרין לקמן דבריבנא טעו
 אינשי. ולוג – היינו חצי רובע הקב. דלעיל. חצי
 לוג – היינו תומן רביעי. ורביעית – חצי
 תומן דאמרין לעיל, ביצה ומחצה. ושפינית –
 היינו חצי ביצה רביעי ביצה. אבל ישב אק דרבו
 לממנון ככלי קטן כל כך, אלא נמכר באומד, או
 במשקל אם דבר רק הוא, וחצי שמניית –
 רסיתין בתוספתא. והוה קורטוב הנזכר בהרבה
 מקומות: ארבעים סאה חסר קורטוב שנפל
 לתוכו קורטוב יין, פירש נמי הדולין (כו, א),
 ובפרק קמא דמכות (ג, א). **ולעביד בני גביה** –
 אלא **דלא ליהוי פסידא לתנארא** – פסידא הוא דלא
 ליהוי ליה, ורווחא לא בעי? **וכן וכוין תנארא איקרי?**
אלא אמר רב חסדא, שמואל קרא אשכח ודרש:
"והשקל עשרים גרה עשרים שקלים המשה ועשרים
שקלים עשרה וחמשה שקל המנה יהיה לכם"
 מנה?
 ישאל בנתינת שקלים ששה חוקאל חשבון הוה בשקלים.

למה בהדיהו, ודיינו תומן. אבל שמניית לשון נקבה – היינו שמניית הלוג. והיינו דרתינו
 לקמיה גבי לוג בביעית שמניית. אבל הכא גבי קב גרס רובע תומן. והתומן חצי לוג –
 שלש ביצים, וחצי תומן – ביצה ומחצה. ועובלא אחד מהמשה כרובע הקב – כלומר,
 אחד מהמשה כלוג. היינו ביצה וחומש ביצה, שהלוג שש ביצים, וכן פירש רבנו זמנאל,
 ועיקר. והשאלה אם ערוף חצי תומן על עובלא
 כי אם חומשה, שחצי תומן ביצה ומחצה, שחן
 שבעה תומשין וחצי חומש, היינו חומשה
 חומשין וחומשה חצי חומש. והעובלא היה
 ביצה וחומש ביצה – חצי ששה חומשין, שחן
 ארבעה חומשין וארבעה חצי חומש, מנצא
 חצי תומן יתר על עובלא חומש וחצי חומש
 ביצה, ואשתכח דלא ערוף מניה ריבנא אלא
 חומשה, והבי פרכינן לקמן. חצי תומן ועובלא
 לא נעביה, דכיון דטעו אינשי בריבנא – כל
 שכן טעו בחומש. חין – שנים ששה לוג הוא
 היינו חצי תומש. אי הוה חין – היינו חצי תרסק.
 שלישיית חין – היינו קב. לקמיה מפרש למה
 התקנו. רביעית חין – היינו שלשה לוגין, והא
 דלא עביד נמי חצי רביעית חין, היינו לוג
 ומחצה – משה דבתי למיטעי בחיץ קב רביעית
 היינו שני לוגין. ואמרין לקמן דבריבנא טעו
 אינשי. ולוג – היינו חצי רובע הקב. דלעיל. חצי
 לוג – היינו תומן רביעי. ורביעית – חצי
 תומן דאמרין לעיל, ביצה ומחצה. ושפינית –
 היינו חצי ביצה רביעי ביצה. אבל ישב אק דרבו
 לממנון ככלי קטן כל כך, אלא נמכר באומד, או
 במשקל אם דבר רק הוא, וחצי שמניית –
 רסיתין בתוספתא. והוה קורטוב הנזכר בהרבה
 מקומות: ארבעים סאה חסר קורטוב שנפל
 לתוכו קורטוב יין, פירש נמי הדולין (כו, א),
 ובפרק קמא דמכות (ג, א). **ולעביד בני גביה** –
 אלא **דלא ליהוי פסידא לתנארא** – פסידא הוא דלא
 ליהוי ליה, ורווחא לא בעי? **וכן וכוין תנארא איקרי?**
אלא אמר רב חסדא, שמואל קרא אשכח ודרש:
"והשקל עשרים גרה עשרים שקלים המשה ועשרים
שקלים עשרה וחמשה שקל המנה יהיה לכם"
 מנה?
 ישאל בנתינת שקלים ששה חוקאל חשבון הוה בשקלים.

1 כן אין מוציאין לסוריא – פירש הקונטרס. משום דקסבר כבוש יחיד לא משיבא כבוש.
 2 ואף על גב דלאוּאן דאמר שניה כבוש מצניח ומתחזיר בארץ ישראל יתיר
 3 מנסוריא, כדארמין בפרק קמא גיטיין (ה א) המוכר עבדו לסוריא – כמובר לחוצה
 4 לארץ. אף על גב דקסבר שניה כבוש, בדמוכח תוּם. מכל מקום נראה לרבינו שמשון

5 כן אברדס כפירוש הקונטרס, מדרקמור: כבוש
 6 שאין מוציאין לחוצה לארץ כן אין בר – משמע
 7 דסבר דלאו שניה כבוש, מדרמטוה אוחה
 8 לחוצה לארץ. וטעמא דלא שניה כבוש –
 9 כדירושא בספרי, בסוף פרשת "והיה עקב": "כל
 10 מקום אשר תדחוקו פה גרלכם" וגו', וילף החם
 11 דדוקא מה שיכבוש בחוצה לארץ אתר שיכבוש
 12 כל ארץ ישראל – לם יזיה, חיד לא עשה
 13 על פי בית דין אלא מרעהו, וכבש ארם גרים
 14 וארם עובה עד שלא כבש כל ארץ ישראל,
 15 ולכן קרי ליה ביה שדח, לפי שמדעתו עשה
 16 **למוריא** – סוריא היה ארם עובה ארץ
 17 מרומים, ועל שם סוריא קרי ללשון ארמי סורסי,
 18 כדארמין (בראשית רבה פרק ע"ה) אל היה
 19 לשון סורסי קב בעיניו, שדרי בתורה ונביאים
 20 ובכתובים חלק לו בבה: בתורה – דרביני יעו'
 21 שדחוא; ונביאים – דרביני 'כנה' תאמרין
 22 לחץ, ובכתובים – דניאל ועזרא, אלמא
 23 "סורסי" היינו ארמי, ולכן נזכר הגרם הדין, וזה
 24 תנאין נמי לשון ארמי הוא, כדבתיב "וידבר
 25 הכהנים למלך ארמית", ואם תאמר: בדמק
 26 "ומרובה" (בבא קמא פג א) תניא: בארץ ישראל
 27 לשון סורסי למה? אלא או לשון הקדוש או לשון
 28 זנית. ואמר רב יוסף: בבבל לשון ארמי למה?
 29 אלא או לשון הקדוש או לשון סורסי. משמע
 30 דלשון סורסי לחוד, ולשון ארמי לחוד ואומר
 31 רבינו עזרי' דלשון אחד הוא. אלא שמתחלק
 32 לכמה ענינים, כעין לענו שמשתנה במבנה מדינות.
 33 תוצע דאנתולוס תירגם "עד גרל" – סורסי
 34 דנורא; ולכן קרא לו "יעו' שדחוא".
 35 **השוק, אכל במכנים משלו** – מותר. ומותר לאדם לאצור פירות בארץ ישראל שלש שנים:
 36 **ערב שביעית, ושביעית, ומוצאי שביעית; ובשני בצורת** – אפילו קב חרובין לא יאצור.
 37 **מפני שמכנים מארה בשערים.** אמר ליה רבי יוסי: ברבי חנינא לפנאן שמעיה: פוק אצור
 38 **לי פורי שלש שנים: ערב שביעית, ושביעית, ומוצאי שביעית.** תנו רבנן: אין מוציאין
 39 פירות מארץ ישראל דברים שיש בהן חי נפש, בגון: יינות, שמנים וקלחות;
 40 רבי יהודה: גן פתורא ומתיר בגין, מפני שמעמטת את התופלה. וקשם שאין
 41 מוציאין מארץ לארץ, קד אין מוציאין מארץ ישראל לסוריא; ורבי מתיר
 42 מדיפריא

1 מנה מאזן וארבעין הוו – בתמיה, וחי הכי המנה ששים שקלים, דהיינו מאזן וארבעין
 2 דיעו: דהשוקלא ארבעה יערי. ודא קימא לן: מנה עשרים וחמשה סלעים, דהיינו מנה
 3 וחי, כדארמין (כתובות א א) כחלתה מאתיס ולא למננה מנה. כפול – חמשים שקלים,
 4 וחמשה שקלים המותרין הן תוספת שתות שהוספו על מנה של ורלי, ולמה שלסעים
 5 על עשרים וחמשה, דהיינו תוספת סלעים.
 6 ובטאהת כופל – את של קדש ירוי ששים
 7 שקלים. ושפע מנה מוסיפין על המדות – ועל
 8 המבעתה. וליכא איתריא ששים ורואה דתנר
 9 דלא מרחא מרד, דאיתריא ששים ורואה שלא
 10 ישמע התנר, ובמידו דלא שכיח לא חשו, שדרי
 11 הכל ידעו שהוספו שתות, ולא יבאו לטעות.
 12 ומידה, אין מוסיפין יותר משתות, דאיכא פסידא
 13 דתנר, ודכתוב לא חתיר. האי "ואין מוסיפין"
 14 – פירוש בעלמא, אינו מחשבון "שמע מנה
 15 תלת", אלא פירוש דאף על גב דשמע
 16 מנה מוסיפין – אמור לחסוף יותר משתות,
 17 כדגרמשי לקמיה, דהאי תוספת – שתותא
 18 מלבר הוא, על המשה שקלים הוספו שלש
 19 בעלמא, כגון על חמשים שקלים דהיינו חמש
 20 פעמים בעשר. והוספו עוד עשרה דהוי ששים.
 21 אבל שתותא מלגיו ודו' שהחלק את החמשים
 22 בששה חלקים, ומגיו על חלק שבעה שקלים
 23 חיצה, הוסיף אחד משהה חלקים שבתוך
 24 החמשים על החמשים, והוי חמשים ושמונה
 25 סלעים דהיי. ושפע מנה שתותא מלבר –
 26 מוסיפין, וכל שכן פרות. ובלבר ישיבירו מדות
 27 דהשמונת. אבל ספי – אין מוסיפין. משום
 28 פסידא דתנר. ביילא = מדה, תלמא קפיוי =
 29 תשעה לוגין, דקפיוה הוא קב חסר לוג. דהיינו
 30 שלשה לוגין, כדאמר במסכת שבת (א א)
 31 דדוק קפיוה קבא. יתר קפיוה = חו נסוק על
 32 חצי הרקב שליש, ודחצי הרקב היינו קב וחצי,
 33 שיש ששה לוגין, ואת המדמשי – קפיוה – לוג
 34 תלמא קפיוי – שלשה לוגין, ודחצי הוה תוספת
 35 שליש על חצי קב דלעיל, דהיינו שני לוגין.
 36 **האשפי שמואל** בו – הכי נמי היה מצוי
 37 לאקשוייה הוא אתי למטיעי בקב, שהוא יתר
 38 רביעי לולישאנ קמא נמו – הא אתי למטיעי
 39 בתרקב דהוי שנים עשר לוגין, וטעי איניש
 40 כריבשא. אלא משום דאמר שמואל דאיכא
 41 קפיוה מנהת אבל תהיא פריאב – מכללא
 42 דבדיחא שמעינן לה. **אנא** כיליא **הרתא**
 43 מתקנינא – שאן בעיר הזאת מדה אחרת
 44 דליהוי תוספת, ולא יבא לירי הפסד תנר, וגם
 45 לא לטעות כריבשא. שאן בעיר הזאת לא חצי
 46 תרקב דליהוי מוסף עליו שליש, ולא תרקב דליהוי פחות רביעי, דליהוי למטיעי (כן נראה בעיני). ולא קבלוה – אף על פי שאן בעיר הזאת תרקב וחצי תרקב. רזו **מסב** – לשון
 47 מדה הוא ואת המליכות. ואת גרסי רזו פפא – כלומר, נעזר בר פפא. ולא נוריא, דאינו לשון נגרא. **אוצרי** פירות – חששין דאמצע למכור ביוקר, ועומיין שמתיקין
 48 השער, ואיכא אפסד ענינים. ונראה לי דבעני שרובה ישראל מדיי. מפקיעי שקרים – מוסיפין על השער. מתי ינכור וינכרה – שבו – כלומר נמכור ביוקר ליתר חודש,
 49 אחר תמונת הנוהן. דהיינו מפקיעי שערים, לדחוד לא מיקרי אוצרי פירות. והשבח ונפתחה בר – כלומר, מתי הגיעת ענת השבחה ונפתחה אוצרות בר, ודחיני אוצרי פירות. לחקנין
 50 – היינו מקניני אפה. להנייל שקל – נראה לי דהיינו מזהר ברביה, שמגדיל שקלו על ידי הלוואת רבית. דאי משום להגדיל שקל ממש – ממקניני אפה שמעת לה. ומימנא
 51 מרמז "שמעת נמי אונאת משקלות. וכתוב – בתריה 'ינבע ה גבואן יעקב' וגו'. כגון שבתי אוצרי פריי – כרי למכור לעינים ביוקר. אבל כגון דאצור פריי בשעת הוול ומוכרין
 52 בגול לעינים בשעת הווקר, כדלכמן, אף על פי שגורם יוקר השער – מותר. בתרעא **הרפא** – בשעת המגור. כי **הרפא** – כולו ביר, כשימכרו גם הכל,
 53 ויודולל השער כל השנה. **שמואל** – מאצור הוא לפריי של שדוחיו, ומכין לחוד בתרעא אפלא – בעת הווקר, כדתרעא הרפא. כי בשעת הוול. ומידה, מן השוק לא היה
 54 מאצור בשעת המגור, ומכל מקום מוקר השער קצת, ויצא שבור בתפסדו, כן נראה בעיני. ומיזו איסור ממש ליכא. **מנא דאנא מריבאי** – טובים מעשה האב ממעשה הבן,
 55 שהאב גורם מתחלה שלא יוקר השער, ובכין רווחו וחולל השער – רווח עזר כל השנה. אבל משהווקר השער – אינו יכול להודולל מרדה. את קבו – מן ששלטק
 56 משדוחיו, ולשנא מעליא טעון כלומר: דכתיב רוח עזר. ואין איסור אלא שלא יקח מן השוק על מנת לאצור, ומיזו לפרנסת ביתו יכול לקנות אם
 57 אין לו משדוחיו. ולא ינכס משלו – ומידה, ישיר לעצמו כרי הגאנות לשנה. לאצור פירות – שלש שנים, לקנות בשישה לטורח ששית ושביעית ושמינית למכור לעולם,
 58 פן ימורו שביעית ובשמינית ברעב, דהא פירות משניית לא אבלו עד סוף השנה. **לפנא פוק אצרי בו** – ובארץ ישראל יהיה. וסבירא ליה: קודשה ראשונה קדישה לשעתה
 59 וקדישה לטעוד לבא. ובכאן דאמר במגילתו (א א) שמעתי שמקריבין אף על פי שאן בית. מפני שמעמטין בו – בדבסג ידו יצא סוד. **למוריא** – דבכשו חיד לא שניה כבוש.
 60 מדיפריא

1 מהירפאיא — אחרונה של ארץ ישראל, להירפאיא ראשונה של סוריא, דכין דסמוכיס
2 כל כך — מותרין. אין משתבין — לקנות זין ושמן וסלתות מבעל הבית למכור בשוק,
3 אלא בעל הבית עצמו ימכור לעצרכין כמו שימכור לחטני. ומיהו, לקנות חטין ולעשות
4 פת — מותר, דכין דאיכא טירחא — שרי. אבל למכור הדבר בעין, כמו שקנה אותה
5 מבעל הבית — אסור, דהא בעל הבית נמי מוצי

6 מובין ביה ליה בטרות. סבר לה רבבי יתרוהו בן
7 כתיבא — הדואר שוקיק, ולא יקנו ממנו. פנימים
8 — לקניה מפרש. בביצים — טראה לו משהו
9 דביצים אין בהם שום דבר נפש כל כך, וגם טרס
10 מרובה, וריחח מועט הוא לעני המכור בעיירות
11 ולקנות ביצים, ולכך תתירו לו להשתכר יותר
12 משתות. על חד תרי — מה שלקח דבירא לא
13 ימכור בעני דתרי. הגר' להגרא — אלא תגר
14 ראשון ימכור לעצרכין, אבל לא להגר אחר, ודש
15 כאן כרוח שתי פעמים — לתגר ראשון ולהגר
16 שני, ומקורן דתי פירושי. אבל בשאר דברים —

17 מותר, שאם יוקר זה — ימנע אחרים שימכרו
18 בוול. מתריכין — בתפלה, על פנימקפאי שתווה
19 — הבגדים טובים שהוללו, דאין כאן הפסד
20 לעינים אם יוקרו. והוא וול — כל כך, דקים
21 עשרה בגדים ברמי שיתא, שהוללו קרוב
22 למצותה. אין יוצאין בו — משפיקע עצמו מן
23 המצות. פתח אשתו של בועז — ולאשמועינן
24 אתא שהקדוש ברוך הוא מקדים רפואה למכה,
25 ויש לו לאדם למטות בחקודש ברוך הוא. עי'

26 דיאל שבני שיכבא — קודם שימות המת.
27 קיימא שבני ביתה — עומד ומזומן כבר
28 המזמנה על ביתו ועומד במקומו. אבצן — מן
29 השופטים הוא. בספר שופטים. מאי קא משמע
30 לו — מה ירוחש של ברבר, ומה אנו למדיין שום
31 מצוה מכתבא? דכתיב, ומה רב הונא בו' —

32 הקדמור שלכל בניו (של אבצן) מתו בחייו.
33 ומתקדמור אבצן לו שיעור, וכתב בברעו נשוא
34 רות ואף על פי שיהיו לו ערין בגיב הרבה,
35 אשמעינן (במות ס. ב) שאם נשא אדם אשה
36 בחיורו היא אשה בוקטוה, כמו שפירש אבצן
37 הדיינו בועז, לפי שהיה ירא שמת יתרוהו בני
38 מאשתו ראשונה בחייו, ולא יתיר לו זכר.
39 ובכתיב "בכבד דע [את] ודער' ולערב אל תתן
40 ידך" (קולתא יא), נדחבא נמי דרשינן ליה.

41 וכדומה קרא שטמנא: "כי אינן יודע אי אה
42 יכשר הוא או הו' וגו'. אבל אי לא אמר לך
43 אבצן זה בועז — דהא אמרתינן אבצן לא נשא
44 אשה אחרת, ובעוה נמי משלים לא היו לו
45 אשה ובת, ער שלקח רות. מנא הו' ערשים
46 משתאות — לשישים בנים ובנות. לכל אחד

47 שתי מקודות — סעודת אירוסין, שהיא מצוה בדינאית בסחמים (מס. א) וסעודת נשואין. כל שבעת ימי המשתה קרי סעודה אחת. יש לשנות אחרים, ואין כן משמ. כוונת
48 עקבה — פרק ערוב. כוונת **בבאי פירעא** — לא אין לו בנים שימנעו לו לשיטתו. ובין מתי — ולא נרס 'ונגא', ומסאקא דמילתא דרבה בר רב הונא היא, וכתיב ויהי קום קולו
49 דילת שיתין — שסופן למות. לפה לך — מה בצע בליתך. איכפל — ומכיס אשה אחרת. ואוליד חד דרמשתין זיוו — והיינו עובד, שהוליד בועז מרות, ויצא ממנו דוד מלך
50 ישראל, ואיכא דפתי ליה בשמשון, דרוי משיתין דאבצן, ולא תירא כלל. ושלמון — אבי בועז, כדכתיב 'ושלמון הוליד את בועז'. ופלוגי אלמוני — משמע ליה שם הנאכל,
51 כדכתיב 'סודה שבה פלוגי אלמוני'. בני נחשון — כדכתיב 'ונחשון הוליד את שלמון ושלמון הוליד' וגו'. וזבת אבות — אלימלך בן נחשון, שהיה נשאי וחסיה. אימיה
52 דיאברהם בו' — לפי שאמאן שלי ויקח ויקבץ ויחזכר, עריכין אנו לידע שם אם אברהם. אבג נגרא נקט אימיה דהונן, לפי ששמותיהן שוין. כריבטו — כרים מוצאן — סותרין
53 הן, ואברהם טהור. עורב — טמא הוא, והבן נמי טמא היה. אימיה דודו — לפי שכל אמהות של מלכים כתובות בנביאים, והורף לפרש גם אם הוד. אימיה דרשפשו — משום
54 דאימיה בה קריט טובא, ובכתיב נמי 'לאביו ולאמו לא הגיד' יתיר לפרש שכל הדברים אשר שאלתי תמיכיה מן טעם אין הוא יודעין שמתוך? אחרת. נשיין — כך שמה
55 ואבג נגרא דאימיה נסבה. לתשובת הבינים — ששואלן על רוב כאלו מנשים אחרות, כדפרשיה שטמנא. ואבג משיכין להן, ומסחר לו דבגאים בעל פה. נחבש — שחבשו
56 נמרוד, ובאגדה נסבה. ארמיה ורתיב אבנים שביביל שהיה מאבד צלמיה. כותא יוקרו — מקמיות הן, וכל זה לחודיעי דבנתו של אברהם אבינו. עיכבא יוקרא — כך שמו. וחוה
57 אור כשרים שחושלן שם אברהם אבינו. והדראה עריך לברך 'ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה', כדכתיב 'ברחמי' (ברכות נה. א).

1 הדר — אמר על חד תרי — ואם תאמר: מאי איריא בביצים? אפילו שאר דברים נמי, כדאמרין
2 (בבא בתרא ז. א) המשתכר אל ישכר רוחו משתות ותריץ רבינו יצחק בן מרדכי;
3 דמיירי אפילו טרה. והיכא דאיכא טירחא יכול להשתכר יותר משתות, כדאמרין
4 ב'המפקד' (בבא מציעא ט. ב), איכא טירחא דמי ברונגיתא. ולבינו משמעון בן אבדרם
5 נראה: הדיבא מיירי אפילו בביצים שדי לוקח מן
6 השוק, אלא מתרנגולת בכיבית, רבי האי גונא
7 בשאר דברים שרי.

8 **אימתי**
9 בזמן שאינו מוצא ליקח בו — תימה
10 מאי איתו אפילו ליקח, אפילו אלק סאה
11 בסלע מה יעשה, כיון שאינו מוצא ליקח?

הדרן עלך המוכר את הספינה

1 על פליגי בה רב ושמאל, חד אמר: על חד תרי, וחד אמר: תגר להגרא. תגו רבנן: מתרעוין על
2 פרקמיתא ואפילו בשבת. אמר רבי יוחנן: כגון כלי פשתן כבבל, וכו' ושמון בארץ ישראל. אמר
3 רב יוסף: והוא, דול וקם עשרה בשימא. תגו רבנן: אין יוצאין מארץ לחוץ לארץ — אלא אם
4 מן עמרו סאתים בסלע. אמר רבי שמעון: אימתי? בזמן שאינו מוצא ליקח, אבל בזמן שמוצא
5 ליקח, אפילו עשרה סאה בסלע — לא יצא. וכן היה רבי שמעון בן יוחאי אמר: אלמלך,
6 מלחון וכילון, גדולה הוור היו ופרנטי הוור היו, ומפני מה נענשו? מפני שציצאו מארץ החוצה
7 לארץ, שציצאו: "ותהם כל העיר עליון ותאמרנה הוור נעמי". מאי "הואת נעמי"? אמר רבי
8 יצחק, אמרו: היותם נעמי שציצאת מארץ לחוץ לארץ מה גלתה לה? ואמר רבי יצחק: אותו
9 היום שפאת רות המואביה לארץ ישראל, מתיא אשתו של בעוז. והיינו דאמרי אינשי: עד
10 דלא שכיב שיכבא — קיימא מנו בייתיה. אמר רבה בר רב הונא אמר רב: אבצן זה פלוגי. מאי

11 קא משמע לך? כי אידך דרבה בר רב הונא, דאמר רבה בר רב הונא אמר רב: מאה ועשרים
12 משתאות עשה בעוז לבניו, שציצאו: "יהיו לו שלשים בנים, ושלושים בנות שלח החוצה
13 ועלשים בנות הביא לבניו מן החוץ, וישפט את ישראל שבע שנים", ובכל אחת ואחת עשה
14 שני משתאות: אחד בבית אביו ואחד בבית חמיו, ובכילון לא זימן את מנחה, אמר: כוונתא
15 עקבה כמאי פרעא ליה? תאנא: וכו'לן מתו בחייו. והיינו דאמרי אינשי: בחייה דילת שיתין,
16 שיתין למה לך? איכפל ואוליד חד דרמשתין זיוו. (סוין) מלך אברהם עשה שנים שפפטר
17 תגבשאי לבדו). אמר רב הון בר רבא אמר רב: אלמלך, ופלוגי אלמוני, ואבי נעמי
18 אבין בני נחשון בן עמינדב הן. מאי קא משמע לך? שאפילו מי שיש לו זכות אבות,

19 אבין עוקרות לו בשעה שציצאו מארץ לחוצה לארץ. ואמר רב הון בר רבא אמר רב: אמה
20 דאברהם — אמתלאי בת פרנבו, אמה דהמן — אמתלאי בת ערבתך, וסימניך: קמא קמא,
21 טהור טהור. אמה דרוד — נצבת בת עדאל שמה, אמה דשמשו — צלפונית, ואחמיה —
22 נשיין. למאי נפקא מניה? לתשובת המינים. ואמר רב הון בר רבא אמר רב: עשר שנים נחבש
23 אברהם אבינו, שלש בכותא ושבע בקודו; ורב דימי מנהדרעא מתני אפכא. אמר רב חסדיא:
24 עוקרא ועקרא דכותא והו אור פשידי. ואמר רב הון בר רבא אמר רב: אותו היום שפפטר
25 אברהם אבינו מן העולם, עמרו כל גדולי אומות העולם בשורה ואמרו: אי לו לעולם שאבד
26 מנתוה

27 מנתוה
28 מנתוה
29 מנתוה
30 מנתוה
31 מנתוה
32 מנתוה
33 מנתוה
34 מנתוה
35 מנתוה
36 מנתוה
37 מנתוה
38 מנתוה
39 מנתוה
40 מנתוה
41 מנתוה
42 מנתוה
43 מנתוה
44 מנתוה
45 מנתוה
46 מנתוה
47 מנתוה
48 מנתוה
49 מנתוה
50 מנתוה
51 מנתוה
52 מנתוה
53 מנתוה
54 מנתוה
55 מנתוה
56 מנתוה
57 מנתוה

48 מנתוה
49 מנתוה
50 מנתוה
51 מנתוה
52 מנתוה
53 מנתוה
54 מנתוה
55 מנתוה
56 מנתוה
57 מנתוה

48 מנתוה
49 מנתוה
50 מנתוה
51 מנתוה
52 מנתוה
53 מנתוה
54 מנתוה
55 מנתוה
56 מנתוה
57 מנתוה

48 מנתוה
49 מנתוה
50 מנתוה
51 מנתוה
52 מנתוה
53 מנתוה
54 מנתוה
55 מנתוה
56 מנתוה
57 מנתוה

48 מנתוה
49 מנתוה
50 מנתוה
51 מנתוה
52 מנתוה
53 מנתוה
54 מנתוה
55 מנתוה
56 מנתוה
57 מנתוה

48 מנתוה
49 מנתוה
50 מנתוה
51 מנתוה
52 מנתוה
53 מנתוה
54 מנתוה
55 מנתוה
56 מנתוה
57 מנתוה

1 (מנינו) קרינאמ – המוליק את הספינה. ריש נגורא – שר הממנה על הבורה מי
2 ידלה ממנו דמים לשלשוק שדוחתי ומי למחר, ושררה קטנה היא. ומרכיבי "לך ה'
3 הממלכה והמתנא" יליף לה. כלומר: על ידך המתנא לכל דבר, אפילו לגרורא,
4 לראש שר על פוך. מוקיע צילוק קבוצין – על ידי שתועק לקבץ הנדרים – הנצל.
5 אכל מעות בוקר – שהפרקטמא נזרע מאד –

6 יוצאין כדמפש טעמא לקמיה. וריהא =
7 זוכרני. מילית איפר – לקנות בו להם. מריח
8 פירא מייחן – שרוח מעריבת מנשבת ומביאה
9 ריח ערה. שהיא טוב מרא, למורח העיר, ומייחן
10 מתוך ריח טוב מרובה. כן נראה בעיני. ויש
11 מפרשי: מתוך תאור רעובן. כשיליין = משחקין.
12 מילא ומליחא – בנה ועדנה. דמודי לחון –
13 לגרים. מריחא ריח בנה שדומרים – נפיל
14 כבידוק. אלא כל בדיקתו יסתור. דמריחין –
15 בוטח. שעל ידי שמתגלה לחן – לוקחין כל מה
16 שידרעק משלה. כדרכיב בחוקיה יוראם וכו' –
17 (וכל) בית כבנתי' וגו' (מלכים ב. כ). יואש ושרף
18 – דברבי הדמים. שנתחייבו בליה – על שינאו
19 מארץ ישראל. חולין – חוץ לארץ ארץ טמאה
20 היא. סיא דכתיב ויזקק ואנשי כויבא וכו' –
21 בני יהודה קא חשיב ואולי דברבי הימים. ואיכא
22 לימנר רכל הני דקחשיבי משבטי יהודה היו, מצד
23 האם או מצד האב. הו' יחישע – ועמא נתי –
24 מיוחדת, כדכתיב נמי "איש יהודה" – אמו
25 מיוחדת (מגילה יב. ב.). ואנשי כויבא – הכי
26 קאמר מה שחקים שבעה לאנשי כויבא. דהיינו
27 דחישע. אבל אנשי כויבא לא משבטי יהודה הם
28 שהרי כנענים היו שכיבו ביהושע. אלו מחלון
29 וכליון – שהיו משבטי יהודה. בני אלמלך כן
30 נקשרו. שנתחייבו מן הגאולה – בני גאלם
31 חידשו. בריך הוה מן הירעב. כדכתיב "כי פקר ה'
32 את עמו לתת להם לחם", כסורים היו שלא
33 יפקדום. זו רות המואבית – שנקראת על שבת
34 יודרה, כלומר בנימין שינאו ממנה. דברים הללו

35 – שינאו מחלון וכליון לחץ לארץ, ועל ידי כך באה רות הנשוא לבעוה, ונולדו מלכי
36 בית דוד. עתיק זימן אמרן – מאתו יצאו כבושים. שבועת אביהם – שלא לשתות יין
37 ולא לננות בתים, כדכתיב (בירמיה לח). למשיעו. החלץ וגדול, כדכתיב "על כסא ה'
38 למלך. שגדו – לעשות סייג לתורה. הכי נסינן: בבלמיתו של שלמה בן בני של כן
39 בנה – כלומר, שלמה בן דוד, שהוא בני של
40 ישי, שהוא בן עובד בניה. לאמה של מלכות –
41 שינאו ממנה כל המלכים. כלא סלמטון –
42 דסלמטון אין מניח לישן התבואה, אלא
43 מרובה. רצינאמ – תולעת המרקיב את
44 התבואה. שריפא – מתחממת התבואה, ואין
45 יכולה להתחישן. בעצין לחדש בי' – דהכי
46 קאמר קרא ואבלתמן מן התבואה ישי' עד קרוב
47 לימות הקציר, ולא עד בכלל. שבלה – היינו על
48 ידי רצינאמ. שמרקיבא ומכלה אותה. עדי שחבא
49 מאליה – שחשבשל התבואה יפה ולא ידו
50 צריכין להקדים קצור ולעשות קליטו. מפי שרע
51 – היינו שריפא, אבל שלם הוא הרעיק, אלא
52 שמתחמם. הכי נסינן: ואבלתמן ישן שלמד שכל
53 המיושן וכו' – דמשמע: היינו יאכלו, ויניחו
54 החדש להתחישן. דרכן ליישנן – חטה ויין. אין
55 דרכן ליישנן – כגון מנין פירות שמרקיבין.
56 תלמוד לומר ישן נישן מכל מקום – שנה
57 הכותב, להודיע שבה ארץ ישראל, שאפילו
58 אותן שאין דרכן ליישנן – תחישנן ותיקישנן.
59 היאך נציגי בי' – דהכי משמע: יושן מפני הרש
60 הוציא – בעל מרחבם, שלא יהיה לבם מקום
61 להצביע החדשו. ואף על פי שהיו טיפ מעלי –
62 יוציאורו מפני החדש, שהחדש ראוי להתחישן
63 טיפ מן הישן שכבר תחישן. עתיקא = ישן.
64 ריפאמ – דגים קטנים.

1 מנהיגו, ואוי לה לספינה שאבד קרינאמ. "המתנא
2 לכל לראש" – אמר רב חנן בר רבא אמר רבי: אפילו
3 ריש נגורא משמא מוקמי ליה. אמר רב חייה בר
4 אבין אמר רבי יהושע בן קרחה: חס ושלום, שאפילו
5 מצאו סובין לא יצאו. ואילא מפני מה נענישו? שהיה
6 להן לבקש רחמים על הדרם ולא בקשו, שנאמר:
7 "בועשך יצילך קבוציך". אמר רבה בר בר חנה אמר
8 רבי יוחנן: לא שנו אלא מעות בול פירות ביוקר,
9 אבל מעות ביוקר, אפילו עמדו ארבע סאין בסלע –
10 יוצאין; (סמיך: סלע פועל תרובא טליא אמרין). דאמר
11 רבי יוחנן: הרינא כד הוו קיימין ארבע סאין בסלע,
12 והוו נפשי' נפתיי כפן במטריא מדלית איפר. ואמר רבי
13 יוחנן: הרינא כד לא הוו מיתגרין פועליא למדנא
14 קרמא, מרית פותא מייחין. ואמר רבי יוחנן: הרינא
15 כד היה בצע ניקא חיובא, והיה גיד חוטא דדוכשא
16 על תרין דרעותי. ואמר רבי אלעזר: הרינא כד היה
17 נטיל עורבא בשרא, ונגיד חוטא דמשקא מריש שורא
18 ועד לארעא. ואמר רבי יוחנן: הרינא כד הוו ממיילין
19 מליא ומליחא בששא כפר שית עשרה וקבר שב
20 עשרה, ולא הוו חטאן. ואמר רבי יוחנן: הרינא כד
21 הוו אמרין בי מדרשא: תמודי להון – נפול בדריהון,
22 דמתרחין עליהון – דייליה דילהון. כתבי: "מחלון
23 וכליון", וכתבי: "יואש ושרף", רב ושמואל, חד אמר: מחלון וכליון שמו, וכלמה נקרא שמו
24 שרף ויואש? יואש – שנתחייבו מן הגאולה, שרף – שנתחייבו שריפה למקום; וחד אמר: יואש
25 ושרף שמו, וכלמה נקרא שמו מחלון וכליון? ששעשו גופן חולין וכליון – שנתחייבו כליה למקום. תניא כמאן דאמר: מחלון
26 וכליון שמו, ותניא, מאי דכתיב: "ויזקק ואנשי כויבא ויואש ושרף אשר בעלו למואב וישבו להם והדברים עתיקים?" ו"ויזקק" –
27 זה יהושע, שהקים שבעה לאנשי נבעון, "ואנשי כויבא" – אלו אנשי נבעון, שפגזו ביהושע; "ויואש ושרף" – אלו מחלון וכליון,
28 וכלמה נקרא שמו יואש ושרף? יואש – שנתחייבו מן הגאולה, שרף – שנתחייבו שריפה למקום; "אשר בעלו למואב" – ששאו נשים
29 מואביות; "וישבו להם" – זו רות המואבית, ששבה ונדקחה כבית להם ויודת; "והדברים עתיקים" – דברים הללו עתיק וימיא אמרין,
30 דכתיב: "מצאתי דוד עבדי", וכתבי: "שתי בנותי הנמצאות". "המה היוצרים וישבו נטעים וגדרה עם המלך במלאכתו ישובו שם";
31 "המה היוצרים" – אלו בני יגרב בן רבב, שגזרו שבעת אביהם, "שבי נטעים" – זה שלמה, שהדומה לנטיעה במלכותו, "וגדרה"
32 זו סנתדרין, שגזרו פרצותיהן של ישראל, "עם המלך במלאכתו ישובו שם" – זו רות המואבית, שהאדה במלכות שלמה, בן גנו
33 של בנה, שנאמר: "וישם פסא לאם המלך", ואמר רבי אלעזר: לאמה של מלכות. תנו רבנן: "ואכלתם מן התבואה ישן" – בלא
34 סלמטון. מאי בלא סלמטון? רב נחמן אמר: בלא רצינאמ. ורב ששת אמר: בלא תניא כותיה דרב ששת, תניא כותיה
35 דרב נחמן. תניא כותיה דרב נחמן: "ואכלתם... ישן" – יכול יהו ישראל מציפין לחדש מפני ישן שפלה? תלמוד לומר: "עד בא
36 תבואתה" – עד שחבא תבואה מאליה. תניא כותיה דרב ששת: "ואכלתם מן התבואה ישן" – יכול יהו ישראל מציפין לחדש מפני
37 ישן שרעי? תלמוד לומר: "עד בא תבואתה" – עד שחבא תבואה מאליה. תנו רבנן: "ואכלתם ישן נושין" – מלמד שכל המיושן
38 מתביר ויהי יפה מתבירו. ואין לי אלא דברים שדרפן ליישנן, דברים שאין דרכן ליישנן מצוין? תלמוד לומר: "ישן נושין" מכל מקום.
39 "ישן מפני חדש תוציא" – מלמד שהיו אוצרות מלאין ישן ונגרות מלאין חדש, והיו ישראל אוצרים: היאך נוציא זה מפני זה?
40 אמר רב פפא: כל מילי עתיקא מעליא, לבר מתמרי וישראי ותרסאן.

הדרן עלך המוכר את הספינה

בבא בתרא. המוכר פירות – פרק ששי דף צב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רכא רש"י

1 **משנה** המוכר פירות – חסם, ולא פירש אם לזרעיה אם לאבילה. וירדן – הלוקח.
2 ולא צמחו – לא נבעיה פירות. דאיכא דובין לזרעיה ואיכא דובין לאבילה. ומצי למימר:
3 לאבילה מברתיו, ואך כאן מקח טעות כלל. אלא אפילו זרע פשתן, דרוב הפשתן
4 הנקח בעולם – לזרעיה קוצן אותו. ויבין דאיכא דובין נמי לאבילה. כדאמרין גורדים
5 מנא, אוליכא דביתא לכותחא – אינו חיוב
6 באחריות, דמיני לבנתה לאבילה מברתו לך. 1
7 דבממנא לא אולנין בחר רובא, בדשמיאל 2
8 בגמרא. ודוק ארע פשתן, משום רחוי לאבילה, 3
9 אבל ורעני גיבא, כגון זרע ברוב קופלי. שאינו נאכל כלל – חיוב באחריות, שרבו שמעון בן
10 נאכל כלל – חיוב באחריות, שרבו שמעון בן
11 חיוב באחריות – דמיני מקח טעות, ודרי הוא 4
12 כבעיה שזו הנמצא של קשמה, ין ומנצא 5
13 חומץ, יהו מקח טעות. ולכי שבן באבן, הדהם 6
14 מיהא איכא דנחא ליה בחבי ואיכא דנחא ליה 7
15 בחבי, אבל הבא, כיון דרע לאבילה לא חו 8
16 ולזרעיה לא חו – אין לו תקנה אלא להסקה. 9
17 ואפילו דמי עצים אל ישלם לו בוקר, דחא לא 10
18 נהנה בהם כלום, וגם לא שלם לו ין דנחתי 11
19 ובאחריות, ובמי שאמרו לך מוכר: לך רחמי

המוכר פירות לחבירו וירדן ולא צמחו, ואפילו זרע פשתן – אינו תיב באחריותו; רבן שמעון בן גמליאל אומר: זרעונו גיבא שאינו נאכלין
1 **תיב באחריותו, גמרא איתמר: המוכר שור לחבירו, ונמצא נחון – רב אומר: הרי זה מקח טעות, ושמואל אומר: יכול לומר לו לשחוקה מברתו, דך ילחוי אי לרדיא – גמרא דובין להכי ולקב"ה, וילחוי דמי תיב ניהו – לא צריכא, דאיכר בישורין וקם בדימי. רדיא. אי הכי, למאי נפקא מיהו? – נפקא מיהו לטרחה. – ה"כ דמי?**
2
3 א

1 **המוכר** פירות. ורעני גיבה שאינם נאכלים חיוב באחריות – תימה; אמאי חיוב
2 באחריותו? לימה ליה: מה שלא צמחו – לפי שלא זרעו אותם בזמן שהיו
3 ראויים לזרעיה דחבי אמרין בידמקבל" (בבא מציעא קה. ב), דתנן: המקבל שדה ממכירו,
4 ואכלה חבב או משפחה, אם מבת מדינה ודאי – מנבין לו מה דרמינה, ואמר ערש ליקש
5 בגמרא (שם קס. טו); בל: שא עלו אלא שורעה ונעמחה
6 ובאלה חבב. אבל זרעה ולא צמחו – מצי אמר
7 ליה (בעל הקרקע, כל (כ) וימו) זרע זרע ליה
8 (ואולי) כן יש לומר: דההם מיירי בבבא מדינה,
9 וברולה באני נמי לא צמחו, ולית לן ללמנר שעל
10 בני באני זרעו זרע שאינו ראוי לזרעה, אי נמי:
11 הבא מיירי דאינאילא מילתא למפרע שלא היי
12 ראין לזרעה כלל. וכן משמע בגמרא, דאיכא
13 למנא מוהיב לשלם אפילו זרעוה, ואין מסרא
14 לחיובי כלל כלל דההוא אלא בעיה הלא ראיין
15 כלל לזרעה, וזרע המוכר שלא היתה ראיה
16 לזרעה. ו"לחוי" אינו דריא רב – דאפילו
17 לרבנן (בבא בתרא ע. ב) דחא דרעו ראיין דהמים
18 ראייה – היינו התם ודוק. דרובא דקרין למכר
19 צמד, דרובא חזקה מסייעין למוכר, ולחבי אין
20 דהמים ראייה לחביש רוב חזקה. ואפילו לפי
21 ספריה גורסי: דאיכא דקרו לעמד עמד' כו, ולא גרסי "רובא" – מכל מקום אין חב ברמיס
22 לחביש חזקה. אבל הבא. דרובא לרביא נמי, ואיכא חזק בניג אחרו, ובמוכר ממוק
23 – אפילו רבנן מוקדי, דרע דמיס ראייה לטיעי לרוב או לחוקה. אינו דחא שפיר ראייה דרש
24 פרק "מנציח" (בבא קמא כו. א) אפילו אליבא דרב. גבי היינו ביה תבית. דקאמר: לא
25 צריכא דרובא קר לביתא חביחא ולבדא ברא. מהו דתימא לוי בחר רובא – קא ממעט
26 לך דאין חולקין במנמן אחר הרוב. דאפילו בר מודה התם דאין חולקין אחר הרוב, כיון דמיס
27 מסייעין לבעל הבד במוקח. והוא תרין דהיה מצי למכר התם ואיפכא: מהו דתימא לוי בחר
28 חזקה, קא שמענן לך דאין חולקין במנמן אחר חזקה, אלא אחר הרוב, אם היו דמים מסייעים
29 לרוב. אבל זה לא היה שום חיזוק לרב. ומיהו, כלאו הכי מפרש רש"י תם דאין אפילו ברב,
30 משום דיכול לומר המוכר ללוקח: קים לי בפנשאי שאני נמי מביעט קר לבדא בחיתא,
31 וכשתנה עמו חבית – לא יתן אלא כד. אבל באר, המוכר שור ונמצא נחון – אולי בחר
32 רובא דובני לרדיא, והיי מקח טעות. ולא מצי אמר ליה מוכר ללוקח: אתה נמי מביעט דובני
33 לשחוקה.

1 **למאי** נפקא מיהו לטרחה – ליעיל בדימוכא את הספידה (פג. ב) גבי יפות ונמצא רעה,
2 ואף על גב דאיידי שוד בשוה, לא בעי: מאי נפקא מיהו. דבהדיא מוקמינן מתינתין
3 דההם כשהחוקר החילו. תימא: דהבא אמאי לא מוקף ליה חבי, דנפקא מיהו פחות דבעשת
4 לקחה אייקר בישרא וקם בדימי רדיא, אבל אחר כן חזול. אי נמי, כשאנוהו פחות משותף?
5 פ

1 **המוכר פירות לחבירו וירדן ולא צמחו, ואפילו זרע פשתן – אינו תיב באחריותו; רבן שמעון בן גמליאל אומר: זרעונו גיבא שאינו נאכלין**
2 **תיב באחריותו, גמרא איתמר: המוכר שור לחבירו, ונמצא נחון – רב אומר: הרי זה מקח טעות, ושמואל אומר: יכול לומר לו לשחוקה מברתו, דך ילחוי אי לרדיא – גמרא דובין להכי ולקב"ה, וילחוי דמי תיב ניהו – לא צריכא, דאיכר בישורין וקם בדימי. רדיא. אי הכי, למאי נפקא מיהו? – נפקא מיהו לטרחה. – ה"כ דמי?**
3
4 א

1 **המוכר פירות לחבירו וירדן ולא צמחו, ואפילו זרע פשתן – אינו תיב באחריותו; רבן שמעון בן גמליאל אומר: זרעונו גיבא שאינו נאכלין**
2 **תיב באחריותו, גמרא איתמר: המוכר שור לחבירו, ונמצא נחון – רב אומר: הרי זה מקח טעות, ושמואל אומר: יכול לומר לו לשחוקה מברתו, דך ילחוי אי לרדיא – גמרא דובין להכי ולקב"ה, וילחוי דמי תיב ניהו – לא צריכא, דאיכר בישורין וקם בדימי. רדיא. אי הכי, למאי נפקא מיהו? – נפקא מיהו לטרחה. – ה"כ דמי?**
3
4 א

בב תבא. המוכר פירות – פרק ששי דף צג עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
רש"י

1 רישא מאי קמטא – גיעתו? והלא אין לך מום גדול מנעב או קוביסטוס, ואפילו הכי קנה
2 לוקח, ואף על גב דלא קבל עליו ממונן בפרשו, לא משום דרובא – עבדי הכי איתנהו,
3 גנבים או קוביסטוסין, ולדעת כן קצאו הלוקות, וכמי שקבל עליו דמי. אלא, בממנא
4 אוליןן ברת רובא. וקשיא לישמואל, דביקן דלא אולין ברת רובא – כפולגא ופלגא דמי,
5 ואם כן אמאי הוהשג דרי לא היה יודע הלוקות

6 שהיה בו מום זה, וסתם לוקח אעבר שפירא יתב
7 וזוי, כדאמר נמי לקמך: אפירי שפירי יתב וזוי.
8 ומום מביט כל מקח וממוכר, היכא דלא נודע
9 ללוקח, ושפני: לא בולחו ליה איתנהו – גנבים,
10 וכמנא דאמר ליה מוכר בהדיא דמי, שהרי יודע
11 יודע לכת דבית לך ולא עדים יודעין, אבא! הם יודעין,
12 דלא קתני "אינו יודע". הכי אמרין ב"ש בשנים
13 אחריון (בבא מציעא ב, ב) ולרבה בר רב הונא
14 דאמר אמר סומכוס אפילו ברו וברי כ"א. ע"ה
15 שלא נהג – חשור, ופשוט בעל השוה
16 משלם – בעל השוה. חצי נוק לפרה – דשור
17 תם משלם חצי נוצ. ורביע נוק לולד – משום
18 דחצי נוק דולד היה ממונן המוטל בספק, וחולקין.
19 ואליבא דסומכוס משמיהו ליה תום. ולרב
20 קפריין: ואמאי חשיב ליה ממונן המוטל בספק,
21 אליבא דרב דאילן בממנא ברת רובא? לימא:
22 הלך אחר ברת פירות שילוחן בן ביתא רובא
23 מפולח, ופרה זו מן הרובא היתה, והיה לה
24 לולד בן קיימא ברב פרות דלעמא. והלכך, והאי
25 השור נגחה בעודה מעוברת, ומתוך כך הפילה,
26 ולחייב בעל השור חצי נוק לולד כלא והאי
27 רובא בממנא לאו כלום הוא, אלא כי פלגא
28 ופלגא דמי. והלכך קאמר סומכוס חולקין, מדי
29 ממונן המוטל בספק, ומיהו, כדשמואל מודי
30 סומכוס דאמרין המוציא מחבירו עליו הראיה,
31 שהרי לא נולד ספק במעשה כי האב, כדפרישית
32 לעיל, שהרי הדבר ידוע אלא היה המכר, וכל
33 היו ממונן המוטל בספקי לא כשנעל ספק ברב
34 שאין יודע היאך היה המעשה, ושפני: תם
35 משום דכפולגא אין בו" – כלומר, לעולם בממונן

36 הלך אחר הרובא, והמה היינו טעמא דחשיב ליה ממונן המוטל בספק – משום דכי נמי אוליןן ברת רובא איתא ספקא בוך נגידת שור למפטריה, דאיכא למימר מקמה כנגד פניה
37 אתא שור דרובא, ודמית ביטוחא קודם נגידת הפילה, כשך דרך להפיל מומת פוח כמו מומת נגידת ממש. וקיימא לן (בבא קמא ט, א) הנביעה חבירו פטור ממיני אדם, וכל
38 שכן בתמנו המבטחת לבדמת חבירו, דירגא בניוקין פטור. מאחר – ליכא ביטוחא, דהא לא חזיא, ועד רגנא לה אינה מפלת. והלכך, איכא למימר דכי ויכא למימר הכי – הי
39 ממונן המוטל בספק, וחולקין. שור היה יודע ונמצא שור בו" – ולא גרסין "על גב דהר"י", ובתוספתא לא גרסין ליה, ופירוש תיעוקת היה, והאי נדקט "שהיה יודע" – משום דדרך
40 שוריים הרבה לדלות לשם, ואיכא לספקי בשוריים טובא. שור – המת מונגא, אין אומרים בו" – דרבנן לא אולין ברת אומנא, ואפילו ממונן המוטל בספק לא היו לשלמי פלגא,
41 דמנא לימא לן שור נגדו? והואל ויכא שוריים אחרים, ולא דמי לשור שנגח את הפרה ונמצא שורה בצדה ואין הוא יודעין אם נגח את הולד אם לאו, ואפילו הכי מדיכתינן ליה
42 פלגא – הדיהם היינו טעמא: שהרי ראינן שנגח את הפרה, והעמד פרה על חוקתה, והשחית הוא ארבעה בשעה שאנו מוצאין ב"ש בצדה, ורבי אחא אמר: לא ברת אומנא.
43 אול דדיני ממונות. והכי אמרין בסנהדרין, בפרק "אחד דיני ממונות". נגל האדור – עסוק בתשמיש ברכיעה, דאמרין בכבורות (ת, א) לבי תשמיש גמול אחר – כן אמר.
44 וסתם בתבוח בשעת תשמיש משוגעת, ומכח זכרים זה את זה, וכן פתעיה מרבינו וקני מתוחו (בבא). איכא דאמרי: אדור – כמו נזרו, ולא נזריא. כירוע חיי – היינו
45 דמוחוק הוא בשעת רביעה לחבות, לכל שכן בשור המועד ליה, שנחג בכך שלש פעמים, ורובא נקט נגל אדור – אף על פי שנועלם לא נגח ונשך, וחוקה – דהאי שור
46 ממוחוק ליגח. כי חרדי גיעו – ומנא דאילן בממנא ברת חזקה אולי נמי ברת רובא. ברת רובא אוליןן – דרובא עדיף מחזקה, ואיכא למימר דרוב שוריים שבעולם נגידתו,
47 ולכך פטור. דהוא נגיש מוחק – ובין דרוא ממונן בעד אולין ברת אומנא. אבל ברת רובא ליתיה קמן – לא אוליןן. אח שפני – ממוחוק: מוכר פירות לחבירו, כי
48 ומשום דאיצטרך לשטיי: תנאי היא, אקדמיה דהאי "לימא בתנאי" דלעיל קמי האי "תא שמעי". מאי לאו האי – דקתני "אפילו" – היינו רבויהו דאף על גב דרוב פשתן
49 הלוקח בשוק לירעה קנין אחר, ואפילו הכי לא אוליןן ברת רובא, וקשיא לרב. וליכא לתרועד דהאי תנא ברת רובא דאנישי אילן בדרלקמן, ולא ברת רובא וזיעה, שרוב בני
50 אדם לוקחין פשתן לזברים אחרים למאכל ולרפואה, והלכך אינו חייב באחריותו, דאוליןן ברת רוב לוקחין, והכי קתני: אפילו זרע פשתן, דסלקא דעתך אמינא אולי ברת רובא
51 הוריעה ונחייב באחריותו, אפילו הכי אינו חייב, דאוליןן ברת רובא דאנישי, ולא תקשי לרב – ליכא למנחי הכי, דאם איתא דרובא דאנישי דשעך רוב, ורובא אמרין ביטול כמנא
52 ליתיה – לא הוי ליה למנחי "אפילו", דמנא תיסק ארעתן למיזל ברת רובא דוריעה טפי מרובא דאנישי, דלימני "אפילו" אלא דהאי הכי קתני: אפילו זרע פשתן, שהיה
53 עלו לחייבו קמן ליה משום דרובא דוריעה שהוא רוב גמור – אפילו הכי אינו חייב, דבממנא לא אוליןן ברת רובא, ומיהו, אם לא מפני שנמנא פירות אגמא דפליגי בדרב ושמואל –
54 נגמא היה ליה חזקה קמי ארעיתן אול ברת רובא דאנישי, אבל כיון דאדשכח תנאי – נחא ליה טפי לאוקומה בתנאי. אמרין: המוכר פירות לחבירו לא יזעני – כן
55 וזעני גינה בו, ולי נראה דלא גרסין כלל בוך ברייתא "המוכר פירות לחבירו ולא זעני". ויש ברייתא דומתא בתוספתא (ריש פרק ששי) דקתני: המוכר לחבירו זרעני גינה
56 שאין סאכלין בו, זרע גינה שאין סאכלין כלל חייב באחריותו, אבל זרע פשתן זנאכל קצת – לעולם אינו חייב, כשמואל.

רכה

1 אית ליה – ודיון וכל יצא הקול מילתא ולא שכחה היא, ואלו חישוקין לכהי. והא דאמר
2 "בימורשי" (גיטין פ, א): אתיקין רב יודיה בשטרא דעבדי: "עבדו דן מורקד ופטר ועטר
3 מכל עיורו מלכא ומלכתא". כלומר, אינו מוכתה מלכתא – אפילו לא כתב בה מוקח טעה,
4 כדאמר רבא. אלא אתיקין רב יודיה ששום שפרא דשטרא. רבינו הם.
5

איכא למימר מקמה אתא דמביטוחא הפילה
6 – וסמוך מיטעא דמפילת למיעט
7 דמביטוחתא הפילה, ואיתיה לה רובא דרוב
8 דמבערות וילדות היא מומת נגידת הפילה, והיה
9 מחתה על מחתה.

רבי אחא אומר נגל האדור בין הגמלים – הא
10 נדקט נגל ולא נקט שור דאייירי ביה נתא
11 קמא – וברכות אשמעוהו, דאפילו בעל שבע
12 בתשמישו ולמין ביה, כיון דכתיב בשעה שאחור.
13 והא דאמר בפרק "כיצה הרגל" (בבא קמא כ, ב),
14 הדיכי מעירי ליה – דאמרין ליה: תורא נגנאט אית
15 לך בבקר, איבעי לך למטורי כולי בכרך, ושביעת
16 רביעית יהי מועד, דחלימין ביה לה הנגחנות אמר
17 רבינו יוחנן: דהיינו כרבי אחא. אהא אי, נמי, אפילו
18 ברבנן, ומיירי שבנגיחה בודעת נודע הדבר על ידי
19 עדים. שאחור עינאו היה שנחש שלש נגידות. והא
20 דתנן ב"בבב"א (שם ל, ב) הא אמר מועד חזק,
21 וזה אמרנו תם חזק כן – מדה רבי אחא שש
22 ללחול בתם כמון ממונה. כי שום פתח ורודק
23 ואמרין המוציא מחבירו עליו הראיה.
24 מאן

אפילו אפילו
1 **תנא** קמא, עד כאן לא קאמר תנא קמא התם – אלא דלא אוליןן ברת חזקה, אבל
2 ברת רובא אוליןן. ושמואל אמר לך: אלא דאמרין אפילו לרבי אחא, עד כאן לא קאמר
3 רבי אחא התם – אלא דאוליןן ברת חזקה, דהוא צמיח מחזקה, אבל ברת רובא קאמר
4 אוליןן. תא שמעי: המוכר פירות לחבירו זרעני ולא זעני, ואפילו זרע פשתן – אינו חייב
5 באחריותו, מאי "אפילו"? לאו אפילו זרע פשתן דרובא ליריעה זבני, ואפילו הכי לא
6 אוליןן ברת רובא? – תנאי היא, דתנאי: המוכר פירות לחבירו זרעני ולא זעני, וזעני
7 זבני שאין סאכלין – חייב באחריותו, זרע פשתן – אינו חייב באחריותו. רבי יוסי אומר:
8 נתון

9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

מאן

יש אומרים רבן שמעון בן גמליאל - אף על גב דקיימין לה דיישי אומרים היינו רבי נתן, בדאמר רבן שמעון (ג) דאסקו ליה לרבי נתן "יש אומרים" - הבא קבלה היתה בידין דהאי "יש אומרים" רבן שמעון בן גמליאל, וכן בפרק "חוקת הבתים" (בבא בתרא ל, ב) גבי רבי יוסי בטר רובא דוריעה אולי, ובפרק קמא (ש, טו, טז, ב) פליגי "יש אומרים" רבני נתן, גבי אביה.

1 חייב מפני שהוא נושא שבר - ב"הגותל קמא" (בבא קמא עט, ג) מניה, וקאמר אימא מפני שהוא נושא שבר, דרפיך מינה לרבי יוחנן, דאמר רובא: טבא חייב שקלקל - פטור, ריהן דעבדי בתבם. ואם תאמר, ומיעיקא, דסלקא דערך דמידי דך ברייתא בתבם, למא היה לו לדיות בנושא שכר? ליה לומר: משום דמריבא מרעעית תחת פניע' לחייב אדם דמוקל על אונס כרעון. אף על גב דלאו בכל אדם חייב, בדאמר ר'בנדינא (ש, טו, ב) דאבפלה ובקין רובי פטור, משום דאונס הוא, ואמר גינא בטוחא וכו' פטור - משלמין דמי בשר בודל. ודבי בעל חבית ראשון ובעל קורה אחתון בתן דבנדינא (שם לב, א) דאם עמד פטור. ובידושלמי נמי מוקי הא דאדם מועד לעולם בן שר עדן שן - רבן שמעון כלים, אבל קול הוא וישן, ואחר כך העמידו כלים אצלו, ושרבן - פטור. וטבח אונס נמי שקלקל, שרבי ריהן שפירא, טבא כל מוקם אונס שקרוב לפשיעה כן, אבדחיה חשיב ליה רבן שמעון (בבא מציעא צז, ב) שקרוב לפשיעה, ואדם דמוק חייב, והנה סלקא דערך טבח אונס שקלקל דוי כעין אבדחיה, וחייב כמו נושא שבר. ובתבא אימא מפני שהוא נושא שבר. אבל בתבא - פטור, דהוי כעין גביה שקרובה לאונס, ופטור בהו אדם דמוק, דאף על גב דשומר שבר דחייב, ודבי נמי אמר בפרק "השוכר את האמנותי" (שם ספ, ב) דרתן: דתעביד חבית ממקום למקום ותקל ועבדה, שומר תבם - ישבע, ויש שבר - ישלם. אלמא אף על גב דשכר חייב - בתבם פטור, אף על גב דהוי אדם דמוק, דהיינו משום דבאונס שהוא כעין גביה - פטור.

נותן

1 נותן לו דמי ירע, אמרו לו: תרבה לוקחין אותו לדרבנים אחרים. מאן תנא? אילימא רבי יוסי ו'אמרו לו" - תריוהו בטר רובא אולי, מר אולי בטר רובא דאינשי, וקר אולי בטר רובא דריועה אלא, אי תנא קמא ורבי יוסי, אי תנא קמא ו'אמרו לו". תנו רבנן: מהו נותן לו? דמי ירע ולא הוצאה, ויש אומרים: אף הוצאה, מאן "יש אומרים" אמר רבן שמעון רבן שמעון בן גמליאל הוא. - הו רבן שמעון בן גמליאל אילימא רבן שמעון בן גמליאל? דמתניתין, דתנו: המוכר פירות לחבירו וירעון אצמו, ואפילו רע פשתן - אינו חייב באתרויתן, הא ורעוני גיבה שאינן נאכלין - חייב באתרויתן, אימא סיפא, רבן שמעון בן גמליאל אומר: ורעוני גיבה שאינן נאכלין - חייב באתרויתן, תנא קמא נמי חייב קאמר: ורע פשתן הוא דאינו חייב באתרויתן, הא ורעוני גיבה שאינן נאכלין - חייב באתרויתן אלא לאו הוצאה אפוא בנייהו, מר קבר: דמי ירע, וקר קבר: אף הוצאה, ומפאי? דלמא אפוא - הא לא קשיא, כל תנא בתרא לטפוי מילתא איתי - ודלמא בוקה רבן שמעון בן גמליאל היא, וחספוי מתפאה ורבי תתני: המוכר פירות לחבירו וירעון אצמו, אפילו ורע פשתן - אינו חייב באתרויתן, הא ורעוני גיבה שאינן נאכלין - חייב באתרויתן, דברי רבן שמעון בן גמליאל, שרבן שמעון בן גמליאל אומר: ורע פשתן הוא דאינו חייב באתרויתן, הא ורעוני גיבה שאינן נאכלין - חייב באתרויתן אלא רבן שמעון בן גמליאל, המוליד חטין למחון, ולא לתתן, ועשאן סובין או מורסין. קמח ברחותם, ואפוא פת נפילתה, ונלקחה - חייב, מפני שהוא נושא שבר, רבן שמעון בן גמליאל אומר: נותן לו דמי בושטו ודמי בושטו אורחיו, וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר: מנהג גדול היה בירושלים, המוסר סעודה לחברו וקלקלה - נותן לו דמי בושטו ודמי בושטו אורחיו. עוד מנהג גדול היה בירושלים, מנפ פרוסה על גבי הפחת, אף זמן שפחה פרוסה - אורחין נכנסין, סתלקתה הפחה - אין האורחין נכנסין. משנה המוכר פירות לחבירו - הרי זה מקבל עליו, ובאיזה לא איירי מדין. כי נראה בעיני, דמדיבא חתי דביציאה פליגי במתניתין, וסודי הלה ביציאה כיש עשר מתולעות למאה, מרתת פ לין - מקבל עליו עשר קוסטות למאה; וקנגנים בישון - מקבל עליו עשר פיסוסות למאה. גמרא תאני בר קטנאי: רובע קטנית לסאה. ויעפרות לא? והאמר רבה בר חייא קטוספאה משמיה דרבה: בורר צוד מפרגנו של חברו נתן

נותן לו דמי ירע - שרוב פשתן שבעולם נודע. אמרו לו - אינו חייב באחריותו. שרבה בני אדם לוקחין לדרבנים אחרים: למאכל ולפרואה. ובגדו אדם שקה שרש סאן לוריעה יש מאה בני אדם שקונין מידת סאה אחת למאכל ולפרואה, ובטר רוב לוקחין אוליין, ורבי יוסי בטר רובא דוריעה אולי, שהיחיד הקנה לוריעה קנה יותר מנאה היינו למאכל ולפרואה. ומיהו, רובא קמא רבני יוסי היינו טעמייה דהאי בטר רובא דוריעה והה לן למיזו כרבי יוסי, ולחייבו, אלא שאן הולכין במסות אחר הרוב. דאי לא מימא דבי, אלא אולי נמי בטר רובא דאנשי - אם כן מאן אימא כן תנא קמא ליאמרו לה? אילימא רבי יוסי ואמרו לו - דרבי יוסי מחייב, רבי אבאיל בטר רובא. ואמרו לה פטור, כשמואל דלא הייש לרובא. הא תריוהו בטר רובא אולי - דאבפלה תנא ד'אמרו לה' מכריא ליה כרב, והאי הפטר דהיינו טעמא: דאילו בטר רובא דאינשי, כדפרשט טעמא: דרבה לוקחין אותו לו. הב גיטין: אלא אי תנא קמא ורבי יוסי אי תנא קמא ואמרו לו - מהו נותן לו - ומכר רועני גינה שאן נאכלין, דרבי יוסי חייב באחריותן, מה ישלם מוכר לוקחין? ורבי יוסי - דלא ומי יציאה, דגרמא בעלמא הוא, ופטור. אף הוצאה ויציאה דרשיה ושכר פועלים - נראה בעיני דהיינו טעמא: דמי כפר אף הוצאה - והבי קתני, רבן שמעון בן גמליאל אומר: רועני גינה שאן נאכלין חייב בכל אחריותן, אפילו יציאה, ולמא איפוא - דרבן שמעון בן גמליאל לא מחייב אלא דמי ורע ומגול דהו רבן שמעון בן גמליאל היא? אימא רבן היא, ותנא קמא דברייתא היינו רבן שמעון בן גמליאל לא מחייב - אם אין קושיא אחרת - זו אינה קושיא. וכל דוכא דאיכא פירכא אחריתי קאמר גמרא: דא לא קשיא, וחפוי מחסיא ב' - אף ח' תירין דרועי ב', טבוי לבו לחסדה מעט כדך משנה שבמדרבא קטני, ולא נימא יציאה איכא בנייהו - דהא לא משמע ממתינותין מיד אלא על ידי דוחק, דגמא דרבן שמעון בן גמליאל היינו תנא קמא, והלכך טוב לפרש דבולה הוא דרבי שמעון, דכדמשמע ממתינותין רבן שמעון בן גמליאל היינו תנא קמא. ונראה בעיני דחייב גיטין: ולמא בולה רבן שמעון בן גמליאל היא, וחייב קאמה. הוכר פירות לחבירו ולא צמח אפילו רע פשתן אינו חייב באחריותן, שרבן שמעון בן גמליאל אומר: ורעוני גיבה שאן נאכלין חייב באחריותן, אלא רבי יוסי חייב באחריותן, אלא רבי שמעון בן גמליאל, דתניא בו, לחתן - במים. מורסין - הוא הקליפה העליונה שבמורסין מחסין הכותשין במכתשת - סובין - כשטוחין סגול וכל דהיק, כשאר בנפיה. והוא סובין, נפילין - שנפול פתוחין. מפני שהוא נושא שבר - ב"הגותל קמא" מתיירעין אימא מפני שהוא נושא שבר. אבל בתבם - פטור אם אונס הוא, בדאמריין תבם: ויל אייתי ראייה דמומתת לתרנגול ואיפטרך, וכן הלכה. דאומן בשכר - חייב, בתבם - פטור. כדאמר רבן יוחנן דתבם, דמי בשתו - שוימנ אורחים ואין לו מה יאכלם. וכל שכן ביציאה, דחסייה מנומא, ומיהו, לית הלכתא אלא ברבן דפטרי מנשת, דגרמא הוא. דא לא ליכא למיזר דרמזשהא נוק מתניתין דביציאה פליגי בו דחייב ומפילגי בך ברייתא, ולדחיה הלכה ברבן שמעון בן גמליאל במתנתו - הא לא אמריין דרבי שסתם המשנה לא בעי לאוקומי מתניתין רבן שמעון בן גמליאל, אלא כולה מתניתין רבן שמעון בן גמליאל הוא בדאמר לעיל, ובאיזה לא איירי מדין. כי נראה בעיני, דמדיבא חתי דביציאה פליגי במתניתין, וסודי הלה ביציאה כיש אומרים, מאחר דאיכא לאוקומי כולה ברבן שמעון בן גמליאל: ולא איירי ביציאה כלל. אורחין נכנסין - ותקנה טובה היא לקבלת אורחין שידע כי שם יאכלו, ולמה לא לאבול. המוכר רובא בר חייא, חזקת. מקבל עליו רובע - הקב של ענפת לולא. ודסחם תבואה רובא לולית בה רובע ענפת. אבל יורע ענפת, לא, כדפרשט טעמא בגמרא, אי משום דינא אי משום קמא. ארדחיותו - ארדחיותו - והוא חייב אתה פלטה. מרתת פ לין - שרי בהית הרבה. וקוסבות - עשר בתות ש לין רע. דסתם נאה חבית ארדחיהו בעשר קוסטות, ומחיל איניש. ובגמרא מוקי לה כדאמר ליה "מרתת פ לין שני אני מוכר לך". קוסטות - נראה לי כמו "פריה יקוסט ויבש" דחוקאל (ז), קנגנים - כדים. בשוין - באותו המלכות. פיספות - כדים ירעים, ובגמרא מפרש לה "גמרא" תני בר קטנאי - הא "רובע ענפת" דמומתתין - לאו בעפרותיה מיידי, דיעפרותיה רובע לא מודל איניש, אלא רובע קטנית לסאה של תבואה, ועפרותיה לא - בתמיה, צוד - דהיינו עפרותיה.

בבא בתרא. המוכר פירות – פרק ששי דף צד עמוד ב – מתוך מהדרות "אבן ישראל" (שטיינזולץ)¹
תוספות

1 **אימא** ספסא — ולא גרסינן "תא שמע". דלמאי שהיה הומורא דחומרא הוא — אין סברא
2 שקטור רבי יוסי. ולא מסתבר ליה למימר דפלגין, דרבי יוסי דרובע לא שבחא
3 ורבנן סברי דרשינאי, ולא מסתבר לפלוגינהו בחבי. **התם** והאי מנה למר — הזה מצי
4 לשנויי; התם דרבי איבא דרזי ורלא גובי רמיא, הכא מי יימר דליבא רנאי? אימור ערובי עריב.
5 אלא דמשני שפיר טפי.

1 **אימא** ספסא, רבי יוסי אומר; יבור; אי אמרת
2 בשלמא יותר מרובע סנופת דמי — בהא קא
3 מפילי, תנא קמא סבר: לא קנסין התרא אפיו
4 איסורא, ורבי יוסי סבר: קנסין; אלא אי אמרת
5 קרובע דמי, אמאי יבור? — התם הני מנעא דרבי
6 יוסי, משום דמיוהי פי מקיים פלאים. תא שמע:
7 שנים שהפקידו אצל אחי, זה מנה וזה מאתיים,
8 זה אומר "מאתים שלי" וזה אומר "מאתים שלי"
9 וזה לזה מנה וזה לזה מנה, והשאיר דמי מנה
10 עד שיבא אלהיו — הכי השתא? התם והאי מנה
11 למר ומנה למר, הקא מי יימר דלא פוליה ערובי
12 ערובי? תא שמע מוספא, אמר רבי יוסי: אם פן
13 מה הפסיד הרמאי? אלא הכל היא מונה עד שיבא
14 אלהיו — הכי השתא? התם והאי איבא רמאי, הקא
15 מי יימר דערובי ערובי? תא שמע: שטר שיש בו
16 רבית — קונסין אותו, ואינו גובה לא את התקן ולא
17 את הרבית, דרבי רבי מאיר — הכי השתא? התם
18 משעת כתיבה הוא דעבר ליה שופיא, הקא מי יימר
19 דערובי ערובי? תא שמע מפיסא, והקמיס אומרם:
20 גובה את התקן ואינו גובה את הרבית — הכי
21 השתא? התם והאי קמא דהתרא הוא, הקא מי
22 יימר דבבלי? ורבי ערובי ערובי. תא שמע, דתני
23 רבין בר רב נחמני: לא את המותר בלבד הוא
24 מהויר, אלא מהויר לו את כל הרבועין בולן; אלא
25 היכא דבעי אחריו — פוליה מהדר — הכי השתא?
התם

1 מחיל איניש, אבל כי איכא טפי מרובע — הי דבר חשוב, ולא מחיל מיד. הבי
2 השתא — התם גבי "בית בור עפר מיה בחבלי ואי מוכר" בן. ברין הוא ממדור
3 לו את כל הרבועים, ומדקרא לא אפקי לה מוכר מיה בייחור — על דתת החבל אלא
4 משום דאמר לה בחדיא "יון חסר ון יתר", אבל מסתמא לא הוה קני יתר על הבית
5 בור ואפילו כל שהוא. דלפק, סבוכא דברי גדול כל כך, יתר מרובע לסאה —
6 לא הוה מחילה כלל, דהקרא חיוב הוא בפני עצמו, דלכחי אתוי אדאמר לו
7 "בית בור", והאי קמאר ליה "יון חסר ון יתר" מיוד דלכחי אתוי — מאי לאו דהוה
8 יתר על המדה כי אם רובע הוא מחיל ליה, אבל יתר מרובע — לא הוה מחילה
9 כלל. ודור. והוא הוין לחסוק רובע על יתר מחילה, יתר מרובע לא יתר מחילה,
10 הדר ללוקח. וקמא גבי דבר עשתי, דאם על דלא אמר ליה "יון חסר ון יתר"
11 הוה מחילה מסתמא, דהוה שבחא עשתי רובע, ולעולם אימא לך כי איכא נמי יתר
12 מרובע והיא רובע מחילה, ויחיד המותר. דאם בא לנפות אינו מנפה את כולה,
13 ולמאי

התם

התם

בבא בתרא. המוכר פירות – פרק ששי דף צה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
רש"י
 תוספות

1 ולמאי דפשיט ליה התם דאי אמר בית כור סתמא כמאן דאמר ליה "דן חסר הן יתר"
 2 דמי, ונמי נמחלה רובע לסאה, ויתור מרובע יחזור הכל – וזה ליה לשנייה הבא:
 3 הכי השתא, התם מעיקרא "בית כור" אמר ליה, דמשמע לא פחות ולא יותר, מידה, רובע
 4 הוא מנחלה. לפי שא מרובע לא אמר מנחלה ללל, ויתור הכל, דאין רדך להיות בבית כור
 5 יתר מבית כור. אבל הדין, ודאיא אית בידי
 6 שנתפ – ועולם אימאן ק"ל דלא נפח אלא את
 7 המותר על הרובע, ונראה בעיני דהכי רסין?
 8 דכי האי גונא מותרן לקמייה דכי השתא
 9 התם מעיקרא שוה בשוה אמר לו כו, וכן עיקר.
 10 נקנה נקח – לגמרי, ולא יחזור לו המאנה
 11 ומנחלה היא. שנות קנה – אליבא דרבי
 12 נתן, אבל אליבא דרבי יוחנן הנאי – רצה
 13 אמר "ין לי משה" ויהי זה מה שאותו?
 14 בפרק הדיבאי, ואמאי – מחוץ כל האנאה בין
 15 בשות בין ביתר השתא? ניהוד המותר של
 16 הפחות משות, ודא פחות משותות מחיל
 17 איניש, ואין כאן לא אונאת שותות ולא אונאת
 18 יתר משותות, אלא אונאת שני משותיין – משהו
 19 יותר משותות, ומשהו פחות משותות, אדריך
 20 מילתה וזהו ואלא לאו ששע מיניה? אם בא לפתח
 21 – מנפה את כולה, כרב הונא. שוה בשוה אמר
 22 ליה – מוכר לוקח, ובכך נתרצה לוקח, וזהו
 23 אפי' שוה – אם לא יתרצה, והלכך, ברך אן
 24 דאפילו פחות משותות יחזור, מידה, ולכן אף
 25 מחוץ, דכיון דלא ידע כל כך, וכשהו דמי –
 26 הוא מנחלה. אבל שותות – ידיעה היא,
 27 מחיל מדי, אבל בני פירות דאורחא ומלאת
 28 אידי שיש שם נטופת – התם וזהו איכא למימר
 29 דמחיל לגמרי, ואפילו איכא דאביב יתר מרובע
 30 דהרובע מידה דהיא מנחלה, הפקבל – פתול
 31 שמקבל עליו שוה בשוה ליעט כל שדה חלה
 32 כשיעור שיכולין ליעט, כגון מנעט עשרה לבית
 33 סאה. מקבל עליו – בעל השדה, עשר בורות
 34 למאה, אם יש עשרה אילנות בורות שאין ערוות
 35 פירי לא יצטרך מקבל ליעט אחרים תחתיהן,
 36 דאחריהו דאילנות להיות בתן בורות כל כך
 37 ומחיל, ויהי פכן – בטע אחד עשר למאה.
 38 מגלגלין עליו את הכל – עין לי שדה עשר
 39 אילנות תחתיהן, והשתא ליכא מנחלה כלל,
 40 ולעיל נמי, אם בא לפתח – מנפה את כולה,
 41 כרב הונא, אמר רב הונא בריה רוב דהוינש על
 42 יתר – מעשר בורות למאה – אין לנו לחייבו
 43 לחזור וליעט את יתרה על עשר אילנות כלל,
 44 דהיינו באותו מותר כשבא ליעט אותו כולו, כי
 45 כלום מעיקרא כמנחלה, שדרי קיבל שדה ליעט, וערוין כשש יתר מעשר בורות דרי של שדה ליעט, כשאמר לו בעל הבית "נעט לי שדה זו" – ליעט את כל השדה
 46 אמר לו, והרי לא קיים את תנאו הדיבא הנאיא אחת עשרה בורות, וכשבא לחזור ליעט – יעט את כולן, דבמחלתא עכשוי לקיים את תנאו דמי, ובאלין אחד שישע לאו כלום
 47 את, שהרי יחורב על שנתיה עדין ששע לנעט, והדיבא דלא נשטרא מנחלה כי אם עשר בורות למאה – לא תקפידו בעל השדה ברבי מנעט, בלו ומשאריל לקרובי שדה
 48 כגון אחד עשר אילנות למאה – חשבי, ולא מלאת כלל, אבל בני מרובע לסאה, דכיון דרובע טפי מחויל, כי איכא טפי מרובע נמי – ומותר, וליה שוה מחיל.
 49 דהא ליכא למימר התם: כל יתר מרובע כבא לחזור ליה את הסאה מנחלה דמי, והא סאה ובין ליה עם רובע נטופת, וכי משלם ליה מותר דרובע – דרי נתיקמה מכירתו וקיים
 50 תנאו, ולא דמי למקרקעי דחשבי, דאתח שוה בורות דרי הן שדה וגיביל לעינש, ולא מחיל מדי, אבל יתור מרובע נטופת דמטטלי – ליכא פקידא כל כך, אלא ששילם
 51 לו תנאו, ולעולם אימאן לקי' אן מנפה את כולה, הויב' דמי – ומתוין דקתני: מרתה של שין מקבל עליו כו' דמשמע המוכר לחבירו מרתה של שין, אבל אין אן יודעין לשון
 52 אמר המוכר ללוקח בשוה מכירתו, "אי דאבר ליה" – מוכר ללוקח כסותא: "מרתה של שין אני מוכר לך", ולא קאמר "זהו" קשיא – ברייתא דלקמן, דקתני: נתון לו שין שכולו יפה
 53 ומתוין קתני: מקבל עליו עשר קוססות למאה, ואי דאבר ליה מרתה של שין – אני מוכר לך קשיא – נמי הך ברייתא דלקמן, דקתני: נתון לו שין דגמכר בחנות, אי דאבר
 54 ליה יתרה – ולא הויב' קתני – קשיא – ברייתא, דקתני: אפילו כולו חומץ הגיע, שכולו יפה – דסתם הן יפה בעינן, ולא מקבל עליו עשר קוססות, דלא דמי רובע נטופת
 55 לסאה ונתן חמץ למאה – ולא חשבי, וגם שכיח, ומחיל. אבל בתיבא של שין רבך גדול הוא כל היתב בפני עצמו, וגם לא שכיח כל כך, והלכך, כי אמר ליה סתמא
 56 ליה בעינן, נתון לו שין תנאי בחנות – היינו כולו קוססות, והכי מנחל בשמעתא, ודלחי אתי "זהו" – ממות שהוא, מרתה של שין – אפילו חומץ משמע, לקולע –
 57 מנתוין דאבר ליה מרתה של שין סתם, ולא קאמר ליה "זהו", הלכך אין טוב בעינן, ומקבל עשרה קוססות למאה – ועבדי דשכיחי, ומחיל. והדיבא קל' ברייתא קתני: שין שכולו
 58 יפה – לא ברישא דמרתה הויב' נתון לו שין שכולו יפה ומקבל עליו כו', ובסתם מי מקבל – בתוספת דאוקמתו מיתויןן בסתם, ומחיל. והדיבא קל' מקבל עשר קוססות למאה, חבית
 59 של שין – רבוחא נקי, וסידקא דערך לשותיה לאלתר לא בעי ליה, וא למכרה, ולא להבניסו באוצר – כן משמע קל, נתון לו שין שכולו יפה – ואין אונאת מקבל קוססות
 60 הדיבא נמי גונא הגיע, אפילו הוא שין קוסס דבולח חד הוויא הוא – אבל בחביתו טובא מקבל עשרה קוססות למאה, [מבאן שייך לעמוד ב] וזהו אויב' כו' – כלומר, היינו
 61 מרתה ומנתוין, אלמא מנתויןן "במרתה של שין" קשיא ולא בסתם, והיינו עטמא, דאדני' של שין למכור לו יפה, ואדני' זהו' לקבל קוססות, דאמר ליה "מרתה של שין אני
 62 מוכר לך".

1 **התם** הן חסר הן יתר אמר – הכי פשידי' התם: "בית כור הן חסר הן יתר אמר לו, ואפילו
 2 כי אמר לו "בית כור סתמא אני מוכר לך" ולא אמר לו "דן חסר הן יתר" – אמר
 3 בפרק "בית כור" (בבא בתרא קד, א) דא עפיתא או חותיר רובע – הגיעו, ולחכי הדיבא דאמר
 4 לו בית כור סתמא – אית לו למימר דיתור מרובע לא הויא מנחלה, ויהי חסר – דהא כולו,
 5 אבל בני סאה, כשאדם אומר לחבירו "סאה פירות
 6 אני מוכר לך" – וקיל לודות שם רובע נטופת,
 7 וכשש עם שבע נטופת – קרי ליה שפי' סאה
 8 פירות, ולכן אין לנו לדמר דאי אמר יתור מרובע
 9 שינפה את כולן.
 10 **כל** יתר מבאן כבא ליעט מנחלה דמי – פירוש:
 11 בתחלה, כשמחיל ליעט – אינו יכול ליעט
 12 אותו שידע בדאי שהוא גרוע, אפילו הפחות
 13 מעשר, ואם נרדע, דכל זמן שדא נשאר אסול המלאת,
 14 שנטע מפילו אחד שאינו טוב – חיבב להסיר
 15 וליעט אתר במקומו, הלכך, כשיש יתור מעשר,
 16 אף על פי שאר נרדע עני דמי כדאמר חזקוני, שיש
 17 המלאכה – אבתי, כיון דלכל הפחות עריך ליעט
 18 היתר – אם בן עדין לו יצא מן המלאכה, ועדין
 19 הוויא עוסק בה, וכבר פירשתי דכל זמן שהוא
 20 במלאכה מפילו נרדע שאחד מן גרוע – חיבב
 21 לעקר וליעט אתר במקומו.
 22 **נתון לו שין** דגמכר בחנות – היינו דהיינו חללא
 23 וטעמיה חומרא, כדמכוחב לקמן בשמעתין.
 24 ותימה: למאן דאמר ריחיה חללא וטעמיה חומרא –
 25 חללא, הכי חדיב ליה? תמי' מרתה זה של שין
 26 קאמר, והרי לאו שין הוא ואומר רבינו יצחק דאף
 27 על גב דדרי חללא – מיקרי שין שפיר, וקנה לרבינו
 28 שמשן בן אברם; דבפרק בתרא דעבודה זרה
 29 (סו, א) פליגי אביי ורבא שאחד חללא חללא, אביי
 30 אמר: במשהו, ורבא אמר: בתוון טעם, ומפשי'
 31 גמירא דבבא, פליגי, דאביי סבר ריחיה חללא
 32 וטעמיה חומרא – חללא, והוה ליה מין במינו, ורבא
 33 סבר דריי חומרא, והוה ליה מין בשאינו מינו, ואם
 34 המנאי למכור אפילו למאן דאמר חללא (מכוס)
 35 מיקרי חומרא, אם בן למנא דלכולי עלמא ריחיה
 36 חללא וטעמיה חומרא – חללא, והוה ליה מין במינו.
 37 ורבא לעטמיה, דאמר להם: בתר שמוא אולמן,
 38 חללא שמוא לחור חללא וטעמיה חומרא
 39 **חבית** של שין אני מוכר לך נתון לו שין שכולו
 40 יפה – אבל בני דגמכר בחנות – לא,
 41 אפילו למאן דאמר ריחיה חללא חומרא, כמל מל סתם
 42 – אדאיא ריחיה חללא היכי איניש דמי.
 43 **חד**

בבא בתרא. המוכר פירות – פרק ששי דף צה עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
תוספת

קשיא זה הוא — ברייתא לדעיל רוב וביד קשרין אחרדי, לדעיל קתני ב'מרתף' זה ש"ן ל"ן דנותן לו יין הנמכר בחנות. ודבר אבד וביד קתני שכולו יפה, וקיבל קוסטות. הא דאמר ליה למקפה; ברייתא אוח — שמונ: יין לצורך הנותנים דמיב ליתון לתת התבשיל אני מוכר לך, הדיינו יין טוב ומתקיים דרבנן. שמשט טעמא מסתפקין ממונ. הלכתך אתינא דאמר ליה למקפה — ליתון יין טוב, ואהני "זה" — לקבל עשר קוסטות למאה. והא — קמייתא, דקתני: נותן לו יין הנמכר בחנות — דלא אמר ליה למקפה. הלכתך כיון דקאמר "זה" — נותן לו יין הנמכר בחנות, והאי דקאמר "של יין" — למעוטי חומץ, אבל רישא דהדיא ברייתא קמייתא, דקתני: "מרתף של יין" תמנא אני מוכר לך, נותן לו יין שכולו יפה — פלוגתא

1 חדר אמר מקבל — תימה! לדרידה אמאי מוקר ב
2 וביד מתנתין כרבי אשעיא, ובדאמר ליה
3 "מרתף זה של יין אני מוכר לך" אמר ליה
4 למקפה לוקי מתנתין בלא אמר ליה למקפה,
5 ובדאמר ליה "מרתף של יין סתם וחד אמר
6 לא מקבל — לא קשיא לרבינו ששטון בן אברהם: אם
7 כמאן נקט רב רבי עקיבא לעיל: המוכר חבית של יין
8 לחבירו ונותן לו יין שכולו יפה? מאי ארייא חבית?
9 אפילו מרתף נמי ויש מפרשים לרבותא נקטיה,
10 כדפרש הקונטרס לעיל.

11 **מרתף של יין** ו"ן ולא אמר ליה למקפה, מאי? פלגייה רב אהא רב אבהו רבא, תד אמינא: מקבל
12 ותד אמר: לא מקבל. מאן דאמר מקבל דמיב מררב ידה, דקתני: "מרתף של יין אני מוכר
13 לך" — נותן לו יין שכולו יפה, ואוקימנא דאמר ליה למקפה: טעמא דאמר ליה למקפה, הא
14 לא אמר ליה למקפה — מקבל. ומאן דאמר לא מקבל דייק מברייא, דקתני: "מרתף של יין
15 אני מוכר לך" — נותן לו יין שכולו יפה, ואוקימנא דלא אמר ליה למקפה. ולמאן דייק מררב
16 יביד, קשיא ברייתא — חסורי מחסרה והכי קתני: כמה דברים אמורים — דאמר ליה למקפה,
17 הא לא אמר ליה למקפה — מקבל. ו"מרתף של יין" ו"לא אמר ליה למקפה" — נותן לו יין
18 המוכר בחנות. ולמאן דייק מברייא, קשיא דרב וביד, דאוקימנא דאמר ליה למקפה, הא
19 לא אמר ליה למקפה — מקבל — הוא הדין דאף על גב דלא אמר ליה למקפה לא מקבל,
20 והאי דאוקימנא דאמר ליה למקפה — משום דקשיא "זה" א"ה". אמר רב יהודה: יין הנמכר
21 בחנות — מברכינא עליו "בורא פרי תהפוך", ורב חסדא אמר: גבי תמרא דאקרים למה לא
22 מתויבתי? על הפת שעפשהו, ועל היין שהקרימו, ועל התבשיל שבקברא צנורתי — אומר "שהכל
23 לרב יוסף: הא רב יהודה, הא רב חסדא, מר כמאן כבירא ליה? אמר ליה: מנתיתא דיענא,
24 דתניא:

לו יין יפה ומקבל עשר קוסטות. דכי היכי דהתם איבא תרא לירשעא דקאמר "מרתף זה", ודא לא לטיבאנא דאמר ליה "למקפה" — הבא נמי איבא תרא לטיבאנא דאמר "מרתף של
1 יין" לא אמר "זה", ודא לא לירשעא לאמר ליה ל"ן קוסטות. ודא לא נותן לו כולו יין יפה, הואיל לא אמר "זה", ואף על גב דלא אמר ליה למקפה. ודאן רובין חמרא — סתמא
2 למקפה בעי ליה, ולא למכור בתיבה, וגם שלא ידיו בן קוסטות. ולא נותן לתאמין מעמלית ולא לטנפת פטבואנא, משום דכל חבית של יין רב חשוב הוא. ומכף לעיל. ושהוא
3 הזה יודע היה שיש לרדוק מברייא לדעיל נותן לו יין כולו יפה, ומררב וביד יש לרדוק דמקבל עליו קוסטות כדמפרש לקמיה, והכי קבעי גמרא: מדיקא מברייא דאינו מקבל,
4 ומשום האי טעמא דפרשית, ודרב וביד תריצי לה בדלקמן. ואן דלמא דייקתן מררב וביד דמקבל, ומשום טעמא דפרשית, וברייא מררצינא לה בדלקמן. בן שיטת גמרא. תד אמר
5 מקבל — ודסבירא ליה טעמא דפרשית. וחד אמר לא מקבל — אלא כולו יין יפה נותן לו. וטעמא דפרשית, וסתמא קפדה אחבית קוסטות טפי מממליתע בתראמין וטעמא
6 בתבואה. יייק מררב וביד — כלומר, משום דסבירא ליה זמקבל, מפשח אתה ררב וביד דוקא. ואידך ברייתא מתרין לה רלא תקשי ליה בדלקמן. דאף על גב דאיבא מררצינא מברייא
7 שפיר דאינו מקבל, ומצי לתרצי לרב וביד בדלקמן — אעמא הכי לא נותא ליה למנאר הכי, שאחר כסרתו הולך, ומתוך חביתות פלה דעל. ואוקימנא — לסיפא דקתני: "זה" —
8 בדאמר ליה למקפה, והוא הדין לירשא. ודייקתן מניה: טעמא דנותן לו כולו יפה — דאמר ליה למקפה, הא לא אמר ליה למקפה. וחד אמר דלא קפלינא ותני בירדה ב'מרתף
9 של יין סתמא, וניבולא בין אמר ליה למקפה לאמר ליה — יין טעמא, ודכולהו דאמר ליה למקפה מפלגינא, והיינו נמי בירדה. ואוקימנא — למניעא אפרייתא ב'מרתף
10 למקפה, והוא הדין לירשא. חסורי מחסרה והכי קתני כמה דברים אמורים ב' — תאי רלא קמיירי כולהו בדאמר ליה למקפה — דשלשה דינן אתא לאורויי בין, ולמנימרא דימנן
11 דנותן לו יין שכולו יפה. וימנן נותן לו כולו יין ער הנמכר בחנות. וחומץ דאפילו כולו חומץ הגיע. הוא הדין דאף על גב דלא אמר ליה ב' — דהכי קתני את הרב וביד: "מרתף של
12 יין אני מוכר לך" אין בו חילוק בין אמר ליה למקפה לאמר ליה, אלא נותן לו יין שכולו יפה. אבל אמר ליה "מרתף זה של יין אני מוכר לך" — או יין חילוק דבר, ודימנן
13 דנותן לו יין שכולו יפה חילוק שפיר קוסטות. ובגן דאמר ליה למקפה, אבל לא אמר ליה למקפה, ודאי לא אמר ליה למקפה. והאי לא אמר ליה למקפה, והאי לא אמר ליה חילוק דא ידוק
14 דיון הנמכר בחנות — הדינו משום דכולהו בין יפה בעא לאורויי לן דנא. משום דקשיא לן אוח — ומינה, רישא בדלא אמר ליה למקפה נמי מיירי. יין הנמכר בחנות — כלומר, יין ער
15 מכל יונת הנמכרים בחנות. מברכינ ב' — דחשיב פירי, ולא מברכינ עליו "שהכל נודה דבר", אף על גב דתני: ועל כולן אם בריך "שהכל נודה דבר" — ג' דאקריס — א"אייא
16 בלע, היינו יין קוסט. לפה י' — לברך עליו, אלא "שהכל נודה דבר". והאי יין הנמכר בחנות הוא יין ער, שירוח חומץ וטעמו יין עייין, בדלקמן. וישנא שנקבת חבית — וינא. ושהתין, שקורין
17 **טוניידר. אומר שהכל נודה דבר — ולמעוטי אתא, דלא יברך על הפת ברכת "המוציא" דהא לא לחם הוא. ועל דיון לא יברך "בורא פרי תהפוך". ועל התבשיל, אם הוא מחמשה
18 המינים כגון ידשאה, לא יברך "בורא מיני מונח". פרוצאט — יין ער יותר מנאחו הנמכר בחנות, שאינו נמכר אלא בקרנות העיר בפרשת דרבימ, שיש עליו לקוחין דרבה ואן מרדקין
19 מה יקנו כפי שעה. ובפירוש רשבי הנגא גרס: פרוצאט — ששנתנה מראיתו ופרופו, מתוך שהוא רע הדחה. הא רב יהודה הא רב חסדא — דפלגינא. מר כמאן כבירא ליה? — מברכינ
20 או אין מברכינ? אמר ליה מנתיתא ירעט — דקתני בהו שלשה מיין דאי, ומהותם מראיתו אי מברכינ או אין מברכינ, כדמפרש לקמיה דאפילו את רבי יוחנן רבי חישיש בן לוי.
21 ומפרשין לקמן כמאן מנייה פשט ליה רב יוסף לאביי, כלומר, כמי משנחם הזה משמע ליה ברייתא, ונדע היאך אהדר ליה לאביי. ומינה, וד יוסף לא קאמר ליה לאביי פלוגתא
22 דרבי יוחנן רבי חישיש, דאם בן הוה לן למימר לקמן הכי ואמרין מאי קאמר, ואמר רבי יוחנן ב' — אלא לאו שנע מניה: מנרא קאמר לה, "פרשין דך ברייתא. ורב יוסף לא אמר
23 לאביי ותי, אלא מנתיתא דיענא דמיב ליה, ומפרשנא לה הכי, כדמבא שמעת לה לביעא שליך. בן נראה בעיני.

הפיים שני פעמים מזה שלא עבר עליו הפיים אלא פעם אחת בלבד מעשה באחד שקדם את חברו בתוך ארבע אמות של מזבחה נטל חברו את הפסין ותקעה בלבו עמד לו ר' צדוק על מעלת האולם אמר להן שמעוני אחי בית ישראל בתיב כי ימצא חלל וגו' ויצאו זקניו ושופטיהו אנו מאיכן לנו למוד מן החיכל מן העזרות שרון כל עמא בכיין עד דאינון עסימין בככייה נכנס אביו של אותו התינוק אמר להן אני פפרתכם אדיין התינוק מפרפר ולא ניטמאת הפסין מלמד שהיתה טמאה קשה להן משפיות דמים לננאי אמר רבי יוחנן כדי לעשות פומפי לדבר תמן תנינן הניה הכוז על מעלה שגיה ויצא ונטל את הכוז ממעלה שגיה ויצא אמר רבי יוחנן ולמה היה נכנס לקטרת שני פעמים אלא כדי לעשות פומפי לדבר רבי שמעון בן לקיש אמר דבר תורה הוא בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה מה עבד לה ר' יוחנן עובד להטיב ומקטיר:

הלכה ב' מתני' הפיים השני מי שוחט מי זורק מי מדשן את המזבחה הפנימי מי מדשן את המזבחה מי מעלה איברים לכבש הראש והרגל ושתי הידים העליון והרגל ההנה והנהרה ושתי הידינות והקרבנים והסלת והחביתים והיין וי"ג בהנים זוכין בו אמר בן עזאי לפני ר' עקיבה משם ר' יהושע בדרה הלויכו היה קרב:

[דף י"א ע"א]

גמ' מניין לדשון המזבחה הפנימי ר' פדת בשם ר' לעזר "והשליף אתה אצל המזבחה קדמה אל מקום הדשן" (ויקרא א, מז). אינו צריך אם לקבע לו מקום כבר בתיב אצל המזבחה אם ללמדך שינתן במזרחו של כבש כבר בתיב קדמה אף הוא דרש אצל המזבחה אצל המזבחה מה כאן מזרחו של כבש אף כאן מזרחו של כבש מניין שהוא אסור בהננייה ר' לא בשם ר' לעזר אלא מקום טהור שיהא מקומו טהור. ר' זעירה בשם ר' לעזר לא אמר בן אלא מניין לדשון מזבחה החיצון שהוא אסור בהננייה תלמוד לומר "אל מקום הדשן" שהוא מקומו לעולם מניין לדשון מזבחה הפנימי והנה עליו והקטיר מה הנה בגופו אף הקטרה בגופו מניין למזבחה הפנימי שהוא אסור בהננייה קל וחומר אם מזבחה החיצון אסור בהננייה הפנימי לא כל שכן ר' זעירה בשם ר' חנינה קטרת שכתב הוממה אפילו בקרטין שאין בתיב אוכלו אלא על מזבחה החיצון פתילה שכתב צריכה דישון מה מיד תלמידיו דר' חיה בר לולייני אמר מעתה צריך שיהא מיצן שמון מהו שיהא

[דף י"א ע"ב]

צריף דישון מילתיה דר' שמואל בר רב יצחק אמר שמו צריף דישון ר' שמואל בר רב יצחק בעי מעתה בא' בתקופת טבת מחצית לוג לכל נר באחד בתקופת תמוז מחצית לוג לכל נר אמר רבי יוסה אין מן הדא לית שמע מינה בלום דתנינן תמן בן בכי על הפקיע שהיה מווייג את הפתילות הכא את אמר מיטב ואחר כך מקטיר והכא את אמר מקטיר ואחר כך מיטב אמר רבי יוחנן

[דף י"ב ע"א]

תמיד דרבי שמעון איש המצפה היא אמר רבי יעקב בר אחא ולא פולח אלא מילין צריכין לרבנן ר' הונקיה ר' אחא בשם רבי אבהו מדות דרבי אליעזר בן יעקב היא אמר רבי יוסי בי ר' בון ולא פולח אלא מילין דצריכין לרבנן מה טעמא דרבי שמעון איש המצפה בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה ר' אחא ר' הונקיה בשם רבי שמעון בר ר' טעמון דרבנן "מחוץ לפרכת העדת באהל מועד יערו אתו אהרן מערב עד בקר" (ויקרא כד, ג) שלא יהא שם אלא הטבת נרות בלבד אמר רבי יוחנן לא קבעו פנים לתמיד של בין הערבים אלא אמרו מי שזכה בשחרית יזכה בין הערבים והא תני בפנים של שחרית בן פנים של בין הערבים הזכה זכה לעצמו ר' הונקיה בשם רבי בון בר בהנא תיפתר שהיתה השבת אחד משמר הכא ואחד משמר היוצא אמר רבי יוחנן לא גזרו על שני גזירין בשחרית אמר רבי יוסה בלום רבי שמעי ב' רבי שמעי ב' על שני גזירין בשחרית אמר רבי מנא ולא שמיע ר' שמי דמר ר' יוחנן לא גזרו על שני גזירין בשחרית. ואמר רבי יוסי מתניתין אמרה בן וחור ואמר אין די שמיע אלא באינש דשמע מילא ומקשי עליה ר' שמי בעי למה גזרו על שני גזירין בין הערבים ולא גזרו על ב' גזירין בשחרית י"ג זכין בו ותני עליה פעמים בארבעה עשר פעמים בט"ו פעמים בט"ז לא פחות ולא יותר בדרבא בתשעה ובהג ביד אחד צלוחית של מים הרי עשרה בין הערבים באחד עשר שנים בידים שנים גזירי עצים ובשבת באחד עשר שנים בידים שני בזיכי לבונה של לחם הפנים הרי ארבעה עשר ובשבת שבתוף החג ביד אחד צלוחית של מים הרי ששה עשר תביאנה לפני המוספין וכשהוא אומר

[דף י"ב ע"ב]

תקריב אף לאחר הנסכים אית תניי תני קדם לנסכים מאן דאמר קדם לנסכים קדם לנסכי ויז מאן דאמר לאחר נסכים לאחר נסכי סלת סלת קודמת לתביתין אף על פי שזה לאישים וזה לאישים זה קרבן יחיד וזה קרבן צבור תביתין קודמין לבזיכין אף על פי שזה קרבן יחיד וזה קרבן צבור זה תדיר

וזה אינו תדיר תביתין קודמין לזין שנה לאישים וזה לספלים בויכין וזין מי קדם ולא מתניתא היא לבונה לזין פאן לקרבן יחיד פאן לקרבן צבור ביני מתניתין הראש והרגל החזה והגרה ושתי ידים ושתי דפנות העקין והרגל אמר רבי יוחנן טעמא דבן עזאי והקמרת את כל האיל המזבחה כדי שיהא נראה כמחלף על גבי המזבח הראש והרגל ואת אמר הכין אמר רבי מנא פשט ראשה עקר רגלה:

הלכה ג' מתני' הפיים השלישי חדשים לקמרת בואו והפיסו רביעי חדשים עם ישנים מי מעלה איברים מן הכבש למזבח:

גמ' אמר רבי חנינה מימיו לא הפים אדם בקמורת ושנה אמר רבי יוסה מתניתין אמרה בן חדשים לקמרת בואו והפיסו אמר רבי חנינה וכן למחטה אמר רבי יוסה מתניתיה אמרה בן מי שזכה בקמורת ואמר לזה שלעל ימינו אף את למחטה. נמצאתה ואמר שני פהנים היו מתברכין בכל פעם רב אמר "ברך ה' חילו ופעל ידיו תרצה" (דברים לג, יא). מעשה באהד שיבשה ורועו ולא הניחה לקיים מה שנאמר ברה ה' חילו ופעל ידיו תרצה:

הלכה ד' מתני' תמיד קרב בתשעה בעשרה באחד עשר בשנים עשר לא פחות ולא יתר ביצד עצמו בתשעה פהג ביד אחד צלוחית של מים הרי עשרה בין הערפים באחד עשר עצמו בתשעה ושנים בידם שני גזירי עצים בשבת באחד עשר עצמו בתשעה ושנים בידם שני בויכין לבונה של לחם הפנים ובשבת שבתוף ההג ביד אחד צלוחית של מים איל קרב באחד עשר

[דף י"ג ע"א]

הבשר בחמישה הקרבים והסלת והזין שנים שנים. פר קרב בעשרים וארבעה הראש והרגלים הראש באהד והרגל בשנים העקין והרגלים העקין בשנים והרגלים בשנים החזה והגרה החזה באהד והגרה בג' שתי ידות בשנים ושתי דפנות בשנים הקרבים והסלת והזין בשלשה לשלשה פמה דברים אמורים בקרבנות צבור אבל בקרבנות תיחיד אם רצה להקריב מקריב הפשיטין וניתוחן של אלו ואלו שנה:

גמ' וערכו יכול מאה יכול מאתים אמר רבי עקיבה כל ששמועו מרובה ושמועו ממעט תפשת הפורה לא תפשת תפשת את הממעט תפשת. תני ר' יהודה בן בתירא אמר שתי מדות אחת פלה ואחת שאינה פלה הכל מודין במדה פלה ואין מודין במדה שאינה פלה אמר רבי נחמיה וכי מה מודין במדה שאינה פלה אמר רבי נחמיה וכי מה בא הכתוב לפתח או לנעול לא בא לנעול אלא לפתח אם אמר ימים עשרה אינן אלא מאה אלא מאתים אלא אלא רבוא ובשאתה אמר ימים שנים פתחת ר' מנא אמר משום רבי יודה ימים שנים יכול ימים הרבה אם מרובין הן והלא כבר נאמר

רבים הא לא דבר אלא בימים מועטים וכמה הן הוי אומר שנים רבים ג' יכול רבים עשרה אומר ימים
 ואמר רבים מה ימים מועט ימים שנים אף רבים מועט רבים ג' יכול שנים וג' הרי חמשה וכי נאמר
 ימים ורבים והלא לא נאמר אלא ימים רבים הא כיצד הרבים הללו והו מרובין על שנים וכמה הן
 הוי אומר ג' וערכו בני אהרן יכול מאה תלמוד לומר וערו הפהן אותם אי וערו הפהן אותם יכול
 והא פהן אחד וערו את כל האיברים תלמוד לומר וערכו הא כיצד כהן אחד וערו שני איברים וכמה
 הן איברים עשרה ואחד בקרבים נמצא הטלה עולה בששה דברי ר' ישמעאל ר' עקיבה אומר וערכו
 שנים בני אהרן שנים הפהנים שנים מלמד שהטלה עולה בששה הפהנים לרבות הקרחים דברי ר'
 יודה והלא כגון הכר הכתוב מדבר מה תלמוד לומר בתמיד של שחר הכתוב מדבר שמעון בר בא
 ר' יוחנן בשם ר' ינאי נאמר כאן עריכה ונאמר להלן וערו הפהן אותם מה עריכה שנאמר להלן
 בתמיד של שחר הכתוב מדבר אף עריכה שנאמר כאן בתמיד של שחר הכתוב מדבר עולה פר
 ישמעאל בשם ר' לעזר אינו צריך ממשמע שנאמר וערכו אין אנו יודעין שהן שנים ואת דרש וערכו
 שנים בני אהרן שנים הפהנים שנים ותני כן אין לה קדם לתמיד של שחר אלא קטרת בלבד יכולין
 הם ג' להעלותו ולמה איל קרב ביי"א אלא כדי לעשות פומפי רבנן דקיסרין אמרי מפני מה פר קרב
 בכ"ד כדי לעשות פומפי לדבר על שם בבית אלהים נהלך ברנש ואת דרש וערכו שנים בני אהרן
 שנים הפהנים שנים מיפן לפרו של יחיד שיהא קרב בששה:

פרק שלישי

הלכה א מתניתין אומר להן הממנה צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה אם הגיע הרוצה אומר בורקי
 מתיה כן שמואל אומר האיר פני כל המזורה עד שפכהרון והוא אומר הין:

גמרא מהו בורקי ברכת תפן אמרין ברוך ברוך' אנהר מנהרא ועד אחד נאמן שנייא היא הכא שאין
 את יכול לעמוד עליו והש לומר עד דו עליל ונפק היא מנהרא הכימא היא מילתא אומר עד אחד נולד
 איש פלוני בשבת מלין אותו על פיו חשיכה מוצאי שבת מטלמלין אותו על פיו ר' אימי מטלמל על
 פום מלוייתא ר' מתניה מטלמל על פום איבריתא דוהרא ר' אמי מטלמל על פום נשייא דאמרן שמשא
 הוות על סוכיתה ולמה עד שהוא ככהרון והוא אומר הין בא להזכיר זכות אבות:

[דף י"ד ע"א]

הלכה ב מתניתין ולמה הצרכו לכו שפעם אחת עלה מאור הלכנה ודמו שהיא המזרח ושחמו את התמיד והוציאוהו לבית השחרה והורידו הכהן לבית הטבילה זה הכלל היה במקדש כל המסוּף את רגליו טעון טבילה וכל המפיל מים טעון קדוש ידים ורגלים:

גמרא מאור הלכנה מתמר ועלה מאור החמה פוסה על פני כל המזרח עד כדון דהנה סיפיה דירחא הנה רישא ואמר רבי הנינא מאילת השחר עד שיאיר המזרח אדם מהלך ארבעת מיל ומשיאיר המזרח עד שתגין החמה אדם מהלך ארבעת מיל ומגין שמאילת השחר עד שיאיר המזרח אדם מהלך ארבעת מילין שנאמר וכמו השחר עלה ויאיצו המלאכים בלוז לאמר מן סדום לצוער ארבעה מילין יתיר הוון אמר רבי ועירא המלאך היה מקדח לפניו את הדרך ומגין משיאיר המזרח עד הגין החמה אדם מהלך ארבעת מיל כמו וכמו מילה דמיא לחברתה. אמר רבי יוסי בי רבי הודא אילתא דשחרא מאן דאמר בכבכתא היא טעי זימנין דהיא מקדמה וזימנין דהיא מאתרה מאי כדון כמין תרין דקרנין דנהור דסקין מן מדינהא ומנהרין דלמא ר' הניא רובה ורבי שמעון בן הלפתא הוו מהלכין בהדא בקעת ארבל בקריצתא ראו אילת השחר שבקע אורה אמר רבי הניא רובה לרבי שמעון בן הלפתא בר ר' כה היא גאלתן של ישראל בתחילה קמעה קמעה כל שהיא הולכת היא הולכת ומאיר מאי טעמא כי אשב בחשך ה' אור לי כה בתחילה "ומרדכי יושב בשער המלך" (אסתר ב, יט) ואחר כך "וישב מרדכי אל שער המלך" (ו, יב) ואח"כ "ויקח המן את הלבוש ואת הסוס" (ו, יא) וגו' ואחר כך "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות" (ח, טו) ואח"כ "ליהודים היתה אורה ושמחה" (ח, טז). תני בהן שיצא לדבר עם חבירו אם להפליג טעון טבילה אם לשעה טעון קדוש ידים ורגלים וסמיכה לא שעה קלה היא שנייא היא סמיכה שעשו אותה כהפלא תני ישן טעון טבילה נתנמנם טעון קדוש ידים ורגלים וישן טעון טבילה לא בן תני ר' הניא לא היתה ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד ואמר רבי אמי בשם רבי שמעון בן לקיש אף למלכי בית דוד לא היתה ישיבה בעזרה תיפתר שפסד עצמו לכתל וישן לו והא כתיב: "ויבא המלך דוד וישב לפני ה'" (שמואל ב' ג, יח), אמר רבי אייבי בר נגרי וישב עצמו בתפילה:

[דף י"ד ע"ב]

הלכה ג' מתניתין אין אדם נכנס לעזרה לעבודה אפלו טהור עד שיטבל חמש טבילות ועשרה קדושין טובל בהן גדול ומקדש בו ביום וכלם בקדש בית הפרוה הויז מוז בלבד:

אמר ר' יוחנן בן זוטא מה מקום למבילה זו אמר להם מה אם בשעה שהיא נכנסת לקדש טעון מבילה מחול לקדש לא יהא טעון מבילה מחול לקדש אמר רבי שמאי וכיני מה אם מקדש לקדש שאינו ענוש פרת טעון מבילה מחול לקדש יהא ענוש פרת לא כל שכן יהא טעון מבילה ואפלו מקדש לקדש יהא ענוש פרת כפי דתנינן תמן השתתווה או ששהא כפי השתתווה עד כפחה היא שיעור השתתווה ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי עד כדי ויכרעו אפים ארצה על הרצפה וישתווה ר' אבהו מוסף עד והודו לוי כי טוב ר' מנא מוסף עד כי לעולם חסדו תני אמר רבי יהודה כל עצמן לא התקינו מבילה זו

[דף ט"ז ע"א]

אלא מפני מבילת סרק שפעמים שאדם הולך לרחץ והוא נזכר קרי ישן שיש בידו וחוזר וקא לו. תמן תנינן המשמשות שראתה נדה צריכין מבילה ר' יודה פוטר מה הלוק ר' יודה על מבילת סרק או משם אפלו טובל מהו מועיל מה נפק מינה ראה קרי אין תימר הלוק ר' יודה על מבילת סרק דבר תורה הוא אין תימר אפלו טובל מהו מועיל מועיל הוא שהוא טובל כהדא דתני אמר רבי יהודה כל עצמן לא התקינו מבילה זו אלא מפני מבילת סרק שפעמים שאדם הולך לרחץ והוא נזכר קרי ישן שבידו וחוזר וקא לו הדא אמרה לא חלק ר' יודה על מבילת סרק אלא משם אפלו טובל מה הוא מועיל:

הלכה ד מתניתין פרוש: סדין של בוץ בינו לבין העם פשוט ירד וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי זהב ולבש וקדש ידיו ורגליו. הביאו לו את התמיד קרצו ומרק אחר שהיטה על ידו וקבל את דמו וזרקו נכנס להקטיר את הקטורת ולהטיב את הנרות להקריב את הראש ואת האיברים ואת החביתין ואת היין:

אמר ר' יוחנן בן זוטא מה מקום למבילה זו אמר להם מה אם בשעה שהיא נכנסת לקדש טעון מבילה מחול לקדש לא יהא טעון מבילה מחול לקדש אמר רבי שמאי וכיני מה אם מקדש לקדש שאינו ענוש פרת טעון מבילה מחול לקדש יהא ענוש פרת לא כל שכן יהא טעון מבילה ואפלו מקדש לקדש יהא ענוש פרת כפי דתנינן תמן השתתווה או ששהא כפי השתתווה עד כפחה היא שיעור השתתווה ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי עד כדי ויכרעו אפים ארצה על הרצפה וישתווה ר' אבהו מוסף עד והודו לוי כי טוב ר' מנא מוסף עד כי לעולם חסדו תני אמר רבי יהודה כל עצמן לא התקינו מבילה זו

חד אמר

[דף ט"ז ע"ב]

נכוסה וחורנה אמר נסוחה מאן דאמר נכוסה מן הדא הביאו לו את התמיד קרצו מאן דאמר נסוחה מוגליינא "מהמר קרצתי גם אני" (אויב לג, ו):

הלכה ה מתניתין קמרת של שחר היתה קריכה בין דם לאיכרים של בין הערבים היתה קריכה בין אכרים לנככים אם היה בהן גדול וכן או איסטגנים מחמין לו חמין ומטילין לתוך הצונן כדי שתפיג צינתה:

גמרא כתיב בתמיד בבקר וכתוב בעצים בבקר יקדים דבר שנאמר בו בבקר בבקר לדבר שלא נאמר בו אלא בבקר אחד. מעתה אפלו לדמו. אמר רבי הילא תעשה הקדים בו מעשה כתיב בבקר בתמיד וכתוב בקמורת בבקר בבקר יקדים דבר שנאמר בו בבקר בבקר לדבר שלא נאמר בו אלא בבקר מה גן קיימין אם לאיכרין והלא בעצים הן אלא פי גן קיימין אפלו לדמו. כתיב בעצים בבקר בבקר וכתוב בקמורת בבקר בבקר ואיני יודע איזה מהן יקדים מי מכשיר את מי עצים מכשירין את הקמורת אף הם יקדמו את הקמורת איתא חמי עצים קודמין את הדם והדם קדם לקמורת ומימר הכין? אמר רבי הילא: לא על שלא זכיתי בו מן הדין שהעצים מכשירין את הקמורת ואצרכת הדא מתניתין הוון בעיי מימר מי מכשיר את הקמורת גהלים, אמר רבי אלעזר: מעלה עשן נאמר בתמיד בין הערבים ונאמר בקמורת בין הערבים סמוך לגרות ונאמר בגרות מערב ועד בקר יאחר דבר שנאמר בו בין הערבים סמוך לגרות לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים מעתה אפלו לנכסין אמר רבי הילא:

[דף ט"ז ע"א]

תעשה איתר בו מעשה ר' בון בר הניה בעא קומי ר' הילא הכא את אמר תעשה הקדים בו מעשה וכו' את אמר תעשה איתר בו מעשה אמר רבי הילא כל מדרש ומדרש בענינו תמיד של שחר בכלל מאחר היה מה תלמוד לומר תעשה הקדים בו מעשה תמיד של בין הערבים בכלל מקדם היה מה תלמוד לומר תעשה איתר בו מעשה והנה ר' זעירה מקלם ליה וצונח ליה בגייה דאורייתא. תני אמר רבי יהודה עששות של פרזל היו מתרחיזין אותן מערב יום הכיפורים ומטילין לתוך הצונן כדי שתפיג צינתן ולא נמצא במכבה ביום הכיפורים אלא מסביר סבר ר' יודה שאין אבות מלאכות ביום הכיפורים אלא ר' יודה ורבי שמעון אמרו דבר אחד לא גן סבר מימר ר' יוסי ורבי שמעון שניהם אמרו דבר אחד לא גן סבר מימר ר' יוסי ורבי שמעון שניהם אמרו דבר אחד גימר רבי יוסי ור' יודה ורבי שמעון שלשיתן אמרו דבר אחד אלא מיסבור סבר ר' יודה שאין תולדת אש כאש אלא ביני ר' יודה סבר מימר שאין תולדת אש כאש ורבנן סברין מימר תולדת אש כאש ויחס לו חמין ר' יהושע בר אבין ר' סימון בשם ר' אנשיני גן כוסיי טעם דהדין תנניא שלא יהו אומר ראינו בהן גדול מובל כמין שאובין ביום הכיפורים:

הלכה ו מתניתין הביאותו לבית הפרה ובקדש היתה פָּרְשׁוּ סְדִין שֶׁל בּוּץ בֵּינוּ לְבֵין הָעַם קִידֵשׁ יָדָיו וּרְגָלָיו וּפְשַׁט רַבִּי מֵאִיר אָמַר פְּשַׁט קִידֵשׁ יָדָיו וּרְגָלָיו יָרַד וְטָבַל עָלָה וְנִסְתַּפַּג הִבְיִאוּ לוֹ בְּגָדֵי לָבָן וְלָבַשׁ וְקִידֵשׁ יָדָיו וּרְגָלָיו בְּשַׁחַר הַיּוֹם לֹבֵשׁ פִּילוֹסִין שֶׁל שְׁנַיִם עָשָׂר מָנָה וּבֵין הָעֲרָפִים הַיְנֻדִּין שֶׁל שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת זֹזוּ דְרָבֵי רַבִּי מֵאִיר וְחֻמָּיִם אֹמְרִים בְּשַׁחַר הַיּוֹם לְבוֹשׁ פִּילוֹסִים שֶׁל שְׁמוֹנֶה עָשָׂר מָנָה וּבֵין הָעֲרָפִים שֶׁל שְׁנַיִם עָשָׂר מָנָה הִפֵּל שְׁלֹשִׁים מָנָה אֵלָיו נֹטָל מִן הַהֶקְדֵּשׁ וְאִם רָצָה לְהוֹסִיף מוֹסִיף מִשְׁלוֹ:

[דף ט"ז ע"ב]

גְּמָרָא מַה טַּעְמָא דְרַבִּי מֵאִיר פְּשַׁט וְקִידֵשׁ וְרַחֵץ וְקִידֵשׁ מַה טַּעַם דְּרַבְּנָן וּפְשַׁט וְלָבַשׁ הַקִּישׁ פְּשִׁיטָה לְלִבִּישָׁה מַה לְּבִישָׁה מִקְדֵּשׁ אַף פְּשִׁיטָה מִקְדֵּשׁ אָמַר רַבִּי מְנָא קוּמֵי ר' יוֹדֵן עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי מֵאִיר רְחִיצָה הוֹצֵצַת אָמַר לִיה מִסְבּוֹר אֶת סְבוֹר עַל דְּרַבִּי מֵאִיר וּפְשַׁט וְקִידֵשׁ וְרַחֵץ וְקִידֵשׁ אֵינָהּ כֵּן אֵלָּא וּפְשַׁט וְקִידֵשׁ וְרַחֵץ וְלָבַשׁ וְקִידֵשׁ שְׁמוּאֵל אָמַר אַחַת פְּשׁוּט וְאַחַת לְבוֹשׁ שְׁתִּיחֵן לְבָא פֶר קִפְרָא אָמַר אַחַת לְבָא וְאַחַת לְשַׁעֲבֵר שְׁתִּיחֵן לְבוֹשׁ אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן הִפֵּל מוֹדִין בְּקִידוּשׁ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא לְבָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן הִפֵּל מוֹדִין בְּקִידוּשׁ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא מַעֲבָב מַה טַּעַם חֲקַת עוֹלָם לְדִרְתֵיכֶם אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן הִפֵּל מוֹדִין בְּקִידוּשׁ הָאֲחֵרוֹן שֶׁהוּא לְשַׁעֲבֵר אָמַר רַבִּי יוֹסֵה מִתְּנִיתָא אָמַרָה כֵּן הִבְיִאוּ לוֹ בְּגָדֵי עֲצָמוּ וְלָבַשׁ וַיֵּשׁ אָדָם מִקְדֵּשׁ יָדָיו וּרְגָלָיו לְלָבוֹשׁ בְּגָדֵי חוּל ר' יוֹחָנָן אָמַר וְלָבַשְׁם לְבִישָׁה מַעֲפָכַת וְאִין קִדוּשׁ יָדָים וּרְגָלִים מַעֲפָב וְדִכְוֹתָהּ לְבִישָׁה מַעֲפָכַת וְאִין קִדוּשׁ יָדָים וּרְגָלִים מַעֲפָב כְּדִי שְׂיִהוּ כְּפוּלִים וְקִימִינָה דְלֵא כֶּר' יוֹסֵה ר' שְׁמוּאֵל כֶּר רַב יִצְחָק לֹא נָתַת לְבֵית וְעֵדָא קָם עִם רַבִּי יַעֲרִיא אָמַר לִיה מַה חֲדַתִּין הוּוּהּ לְכוּן כְּבִי מִדְּרָשָׁא יוּמָא דִּין אָמַר רַבִּי בֵית דִּין שְׂיִהוּ כְּפוּלִים וְקִימִינָה דְלֵא כֶּר' יוֹסֵי דְתַנִּי וְלַכְּנִי אַחֲרָן תַּעֲשֶׂה כְּתַנּוֹת רַבְּנָן אָמְרֵי שְׁתֵּי כְּתַנּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד ר' יוֹסֵי אָמַר אֶפְלוּ כְּתַנּוֹת אַחַת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִי טַעְמָא דְרַבְּנָן וְלַכְּנִי אַחֲרָן תַּעֲשֶׂה כְּתַנּוֹת מֵאִי טַעְמָא דְרַבִּי יוֹסֵי לְמֵאָה כְּנִי אַחֲרָן תַּעֲשֶׂה כְּתַנּוֹת

[דף י"ז ע"א]

כְּדִי שְׂיִהוּ חֲדָשִׁים אִם אָמַר אֶת שְׁלֵא יְלָבַשׁ שְׁחָקִים וְהָא תַנִּי וְלָבַשְׁם אֶפְלוּ שְׁחָקִים רַבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם ר' יֵסָא בְּמַחְלַקַת עוֹר שְׁעָבְדוּ לְשֵׁם קַמִּיעַ מִתֵּר לְכַתּוּב עֲלָיו מוֹזוּהָ רַבִּי שְׁמַעוֹן כֵּן נְמִילֵאל אוֹסֵר אָמַר רַבִּי יוֹסֵה הוֹיָנָן סְבָרִין מִימֵר מַה פְּלִיגִין לְהִדְיוּט הָא לְגָבוּת לֹא מִן מַה דְּתַנִּי אֲבָנֵי קִדְשׁ צְרִידָה שְׁתֵּיהּ חֲצִיבְתָן בְּקִדְשׁ וּבְקִדְשׁ יִחְצְבוּ בְּגָדֵי קִדְשׁ צְרִידָה שְׁתֵּיהּ אֲרִיגְתָן בְּקִדְשׁ וּבְקִדְשׁ יִאֲרָגוּ וְאָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רַבִּי יֵסָא בְּמַחְלַקַת הוּא הִדָּא אָמַרָה אַף לְגָבוּת פְּלִיגִין דְּתַנִּי הַעוֹשֶׂה כְּלִי לְגָבוּת עַד שְׁלֵא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ גָבוּת מִתֵּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הִדְיוּט מִשְׁנַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ גָבוּת אִסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הִדְיוּט וְהָא תַנִּי הַעוֹשֶׂה כְּלִי לְגָבוּת אֵל יִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הִדְיוּט רַבִּי חֲנַנְיָא בְּשֵׁם ר' יֵסָא בְּמַחְלַקַת דְּתַנִּי הַעוֹשֶׂה כְּלִי לְהִדְיוּט עַד שְׁלֵא נִשְׁתַּמֵּשׁ

בו הדייט מותר להשתמש בו גבוה משנשתמש בו הדייט אסור להשתמש בו גבוה והא תני העושה כלי להדייט אל ישתמש בו גבוה ר' חזקה בשם רבנן דתמן תיפתר שבא מתרומת הלשכה ולית שמע מינה בלום כלי שרת מאימתי הן קדושיין מיד או בשעת התשמיש אין תימר מיד ניהא אין תימר בשעת התשמיש באתה הן קדושיין ניהא של משה שנתקדשו בשמן המושחה ברם של שלמה באתה הן קדושיין ומתקדשו בכניסתן לארץ היו מפנין מתוך של משה לתוך

[דף י"ז ע"ב]

של שלמה לא היה שם של משה באתה הן קדושיין ומתקדשו ובעליהן מן הגולה היו מפנין מתוך של שלמה לתוך שלהם לא היה שם של שלמה באתה הן קדושיין ומתקדשו אבנים שהצבן לשם מת אסורים בהננייה לשם חי ולשם מת מותרין בהננייה הזרק כלי לפני מפתו של מת לתוך ארבע אמות אסור בהננייה כל חוץ לד' אמות מותר בהננייה נמצאת אומר המש טבילות ועשרה קידושיין מובל ומקדש בו ביום מנין ששני קדושיי ידים ורגלים על כל טבילה וטבילה תלמוד לומר ופשט ורחץ ולבש אומר רבי אלעזר בן רבי שמעון ודין הוא מה אם במקום שאינו טעון טבילה טעון קדוש ידים ורגלים כאן שהיא טעון טבילה לא כל שכן והא טעון קדוש ידים ורגלים מול דף מה שהבאתה אי מה להלן אהת כל היום אף באתה אהת כל היום תלמוד לומר ופשט את בגדי הבד שאין תלמוד לומר אשר לבש וכי עלתה על דעתנו בלום הוא פושט אלא מה שהוא לובש אם בן למה נאמר אשר לבש הקיש פשיטה ללבישה מה לבישה בקידוש ידים ורגלים אף פשיטה בקידוש ידים ורגלים אומר רבי מנא לא מסתברא אלא חלופין הקיש לבישה לפשיטה מה פשיטה בקידוש ידים ורגלים אף לבישה בקידוש ידים ורגלים ואין שני של פילוסין יפה מן הראשון של הנדוין משם מילה דשמעה פרוטי תמן תנינן הראשון שבראשון אין למעלה הימנו השני שבראשון והראשון שבראשון שוין ואין שני שבראשון יפה מן הראשון שבראשון משם מילה דשמעה פרוטי מאי בדין רבי נחמן בשם רבי מנא בשחר פתיב בד בד ארבעה פעמים ובמנחה פתיב בד: מעשה בי רבי ישמעאל בן פיאבי שלבש בתנות במאה מנה ועלה והקריב על גבי המזבח מעשה ברבי אליעזר בן הרסום שלבש בתנות בשתי רבוא ועלה והקריב על גבי המזבח והורידו אותו אהיו הפהנים שהיה נראה מתוכה ערום מה עשה מילא אותה מים ומכב את המזבח שבע פעמים:

[דף י"ח ע"א]

הלכה ז מתניתין בא לו אצל פרו ופרו היה עומד בין האולם ולמזבח ראשו לדרום ופניו למערב הכהן עומד בפזורה ופניו למערב סמוך לשתי ידיו עליו ונתנדה וכך היה אומר אנא השם עויתי פשעתי

מִסְכַּת אֵהָלוֹת פָּרָק שְׁמוֹנֶה עָשָׂר

א. חָמֵר בְּאֶרֶץ הָעַמִּים שְׂאִין בְּבֵית הַפָּרֶס, וְחָמֵר בְּבֵית הַפָּרֶס שְׂאִין בְּאֶרֶץ הָעַמִּים. שְׂאֶרֶץ הָעַמִּים בְּתוֹלָה שְׁלֵה טְמֵאָה, וּמִטְמֵאָה בְּבֵיאָה, וְאִין לֶךְ טְהֵרָה מִטְמֵאָתָה, מַה שְׂאִין כֵּן בְּבֵית הַפָּרֶס. חָמֵר בְּבֵית הַפָּרֶס, שְׂאֶפִילוֹ טְהֵרָה מִקִּפְתּוֹ מֵאֲרַבַּע רוּחוֹתָיו - הָרִי הוּא בְּחֻזְקַת בֵּית הַפָּרֶס. אֶרֶץ הָעַמִּים, אִם יָכוֹל לִכְנֵס לָהּ בְּטְהֵרָה - טְהוֹרָה. וְכֵמָּה תְּהֵא סְמוּכָה, וְיֵהָא יָכוֹל לִכְנֵס לָהּ בְּטְהֵרָה? רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֶפְלוֹ תֵּלֵם אֶחָד - הָרִי זֶה מִפְּסִיק. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: יָכוֹל אֲנִי לְהֵאָכִיל אֶת הַכֹּהֲנִים טְהוֹרוֹת בְּבוֹרְסְקִי שְׁבַצִּיידֵן, וְשִׁבְעֵדִירוֹת, וְשִׁבְלִכְלֵב - מִפְּנֵי שְׁסֻמוּכִין לַיָּם אוֹ לַנְּהַר. אָמְרוּ לוֹ: הָרִי פִסְלִין מִפְּסִיק. חֻזְקַת דְּרָכִים שֶׁל עוֹלֵי בָּבֶל, אֵף עַל פִּי שְׁמַבְלָעוֹת בְּאֶרֶץ הָעַמִּים - טְהוֹרוֹת. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: עַד מְקוֹם שְׂאָדָם פּוֹנֶה מִימֵינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ וְאִין בּוֹשׁ. עִירוֹת הַמְּבַלְעוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּגוֹן סִיסִית וְחִבְרוֹתֵיהָ, אִשְׁקָלוֹן וְחִבְרוֹתֵיהָ, אֵף עַל פִּי שְׁפִטוּרוֹת מִן הַמַּעְשָׂר וּמִן הַשְּׁבִיעִית - אִין בְּהֵם מִשׁוּם אֶרֶץ הָעַמִּים:

ב. הַנִּכְנָס לְאֶרֶץ הָעַמִּים בְּשָׂדֶה וּבְמַגְדָּל - טְהוֹר, בְּקָרוֹן, בְּעֵגְלָה, וּבְסַפִּינָה, וּבְאֶסְכְּרֵיָא - טְמֵא. הַמְּכַנִּיס רֵאשׁוֹ וְרַבּוֹ לְאֶרֶץ הָעַמִּים - טְמֵא. כְּלִי חֶרֶס שֶׁהַכְּנִיס אֶוִירוֹ לְאֶרֶץ הָעַמִּים - טְמֵא. הַסְּפִסְלִין וְהַקִּתְדְּרָאוֹת, שֶׁהַכְּנִיס רַבֵּן לְאֶרֶץ הָעַמִּים - טְמֵאִין:

ג. הַכֹּל עוֹשִׂין מְדוֹר הָעַמִּים, אֶפְלוֹ עֶבֶד, וְאֶפִילוֹ אִשָּׁה, וְאֶפִילוֹ סָרִיס, וְאֶפְלוֹ קָטָן כֵּן תִּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. עוֹבֵד כּוֹכְבִים הַנְּשׂוּי, וְכוֹתֵי הַנְּשׂוּי, עוֹבֵד כּוֹכְבִים שְׁעֵבְדִיו כּוֹתִים, וְכוֹתֵי שְׁעֵבְדִיו עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים - עוֹשִׂים מְדוֹר הָעַמִּים. עַל מְדוֹר הָעַמִּים תּוֹלִין. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵף שׁוֹרְפִין. וְכֵמָּה יִשְׁהָה בְּתוֹכּוֹ וְיֵהָא צְרִיךְ בְּדִיקָה? אָבָא יוֹרֵן מִצִּידֵן מִשׁוּם רַבִּי אֶלְיעֶזֶר: אֲרַבְעִים יוֹם, אֵף עַל פִּי שְׂאִין עִמּוֹ

אִשָּׁה, וְהִלְכָה כְּדַבְּרֵיו. הִיָּה זֶה נִכְנָס וְזֶה יוֹצֵא, וְלֹא שְׁהָה שָׁם אֲרַבְעִים יוֹם - טְהוֹר. וְאִם שְׁהָה שָׁם אֲרַבְעִים יוֹם - טְמֵא. הַשּׁוֹמֵר, אִם שְׁהָה שָׁם אֲרַבְעִים יוֹם - טְמֵא, בְּזִמְן שְׁנִכְנַס יוֹצֵא, אֵף עַל פִּי שְׁהָה שָׁם אֲרַבְעִים יוֹם - טְהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּחֻזְקַת הַמְּשִׁתְּמֵר. הַכֹּל נִאֲמָנִין עֲלָיו לְשִׁמְרוֹ, וְאֶפִילוֹ עֶבֶד אוֹ שִׁפְחָה, וְאֶפִילוֹ סָרִיס אוֹ קָטָן בֶּן תִּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד:

ד. בִּיבִין הַיּוֹצֵאִין מֵאֶרֶץ הָעַמִּים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - עוֹשֶׂה לֶהֶן סְרִיגוֹת, וּמִמַּעֲטָן עַד פְּחוֹת מִטְּפַח:

ה. כִּיצַד בּוֹדְקִין מְדוֹר הָעַמִּים? יִשְׂרָאֵל נִכְנַס וְאַחַר כֵּךְ כֵּהֵן, וְאִם נִכְנַס כֵּהֵן תַּחֲלָה, אֵף עַל פִּי שְׁמַצָּאוֹ רְצוּף בְּשִׁישׁ אוֹ בְּפִשְׁפֵּשׁ - טְמֵא:

ו. חֲנוּת, אִין בַּהּ מִשׁוּם מְדוֹר הָעַמִּים, אֲלֵא אִם כֵּן דָּר בְּתוֹכָהּ. אֶסְטוּנִית, אִין בַּהּ מִשׁוּם מְדוֹר הָעַמִּים, אֲלֵא אִם כֵּן דָּר בְּתוֹכָהּ. מְדוֹר הָעַמִּים, אֵף עַל פִּי שְׁחָרַב - הָרִי זֶה טְמֵא. וְאִין מְדוֹר הָעַמִּים וּבֵית הַפָּרֶס בְּחוּץ לְאֶרֶץ. הָאוּנְרֵיאוֹת, וְהָאוֹצְרוֹת, וְהַמְּרוֹחֵץ, וּבֵית הַמֵּים, וּבֵית שַׁעַר, וְאוֹיֵר הַחֲצֵר הַמְּגַלִּין, וְהַבוֹרְגִין, וְהַסְּכוֹת, וְהַמְּשׁוֹנוֹת, וְהַצְּרִיפִין, וְהָהָאֵלִין - אִין בְּהֵם מִשׁוּם מְדוֹר הָעַמִּים. הַקְּסִטְרָאוֹת וְהַלְּגִיוֹנוֹת, רַבִּי מְטֵמֵא וְחֻכְמִים מְטֵהֲרִין. בֵּית הַחֲצִיזוֹן וּבֵית הַזֵּינּוֹת, רַבִּי יְהוּדָה מְטֵמֵא וְרַבִּי יוֹסִי מְטֵהֵר. בֵּית שַׁעַר וְאוֹיֵר הַחֲצֵר, בְּזִמְן שֶׁהֵן מְעַרְבִין בְּמְדוֹר הָעַמִּים - טְמֵאִין מִשׁוּם מְדוֹר הָעַמִּים, אִם אִין מְעַרְבִין בְּמְדוֹר הָעַמִּים - אִין טְמֵאִים מִשׁוּם מְדוֹר הָעַמִּים. וְהָאֶסְטוּנוֹת, אֵף עַל פִּי שְׁמַעוֹרְכוֹת בְּמְדוֹר הָעַמִּים - אִין בְּהֵן מִשׁוּם מְדוֹר הָעַמִּים:

ז. מְזַרְחַ מִכְּנַגְדַּ מְטְרָפוֹלִין שְׁלֵה וְעַד כְּנַגְדַּ הַגַּת שְׁלֵה. הַעֵיד יְהוּדָה הַנְּחַתוֹם עַל סְטִיו הַמְּזַרְחֵי שֶׁהוּא טְהוֹר, וְשִׁאָר כְּלָה - טְמֵאָה:

ח. הַמְּהַלֵּךְ מֵעֶכּוֹ לְכַזִּיב, מִימֵינוֹ - הַדְּרָךְ טְהוֹרָה מִשָּׁם אֶרֶץ הָעַמִּים, וְחִיבַת בְּמַעְשָׂר

ובשביעית, עד שתודע שהיא פטורה. משמאל למערב - הדרך טמאה משם ארץ העמים, ופטורה מן המעשרות ומן השביעית, עד שתודע שהיא חייבת עד כזיב. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משם אביו: עד לכלאבי:

ט. בראשונה היו אומרים: תחומי אשקלון, מקבר גדול עד יגור, ועד גוב, ועד תרעין - היו טמאין, ונמנו עליהן חכמים וטהרום. העיד יהודה בן יעקב מבית גבריא, ויעקב ברבי יצחק מבית גופנין, על קטרי שהחזיקו בה מעולם בטמאה, והתירוה שלא במנין. אומר רבי חנין: אותה שנה שביעית היתה, והלכו עובדי כוכבים לקרקסאות שלהן, והניחו שוק מלא פרות, ובאו ישראל ובזזום, בחזירתן אמרו: בואו גלף אצל חכמים שמא התירו להן חזירים. אומר רבי זריקא: בחמשה באדר השני נמנו עליה עשרים וארבעה זקנים והתירוה, שהיו הכל נכנסים לתוכה:

י. מעשה ברבי, ורבי ישמעאל ברבי יוסי, ורבי אלעזר הקפור, ששבתו בחנות של עובד כוכבים בלוד, והיה רבי פנחס בן יאיר יושב לפניהן, אמרו לו: אשקלון, מה אתם בה? אמר להן: מוכרים חטין בבסילקאות שלהן, וטובלין ואוכלין את פסחיהן לערב, אמרו לו: מהו שנהג בה מדור העמים? אמר להן: כשישהה ארבעים יום. אמרו לו: בוא ונמנה עליה לפטורה מן המעשרות, ולא נמנה עמהם רבי ישמעאל ברבי יוסי. כשיצאו, אמר להן: מפני מה לא נמנית עמנו? אמר להן: על שטמאתי טהרת, ולא מעשרות, מתירא אני מבית דין הגדול שמא ירצו גלגלתי:

מסכת נגעים פרק ראשון

א. אומר רבי יוסי: שאל רבי יהושע את רבי יעקבא, אמר לו: מפני מה אמרו מראות נגעים שנים שהן ארבעה? אמר לו: ואלא מה יאמרו? אמר לו: יאמרו מקרום ביצה ולמעלה. אמר לו: ללמד, שמצטרפין זה

עם זה. אמר לו: יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא ומצטרפין זה עם זה. אמר לו: ללמדך, שאם אינו בקי בהן ובשמותיהן - לא יראה את הנגעים. רבי אלעזר בן יעקב אומר משם רבי חנניא בן חכניאי, שאמר משום רבי יעקבא: מנין אתה אומר, כהן שהוא בקי בנגעים ולא בנתקים, ובנתקין ולא בקרחת, באדם ולא בבגדים, בגדים ולא בפתיים, במראה ראשון ולא במראה שני, במראה שני ולא במראה שלישי - לא יראה את הנגעים עד שיהא בקי בהן ובשמותיהן? תלמוד לומר (ויקרא יד, נד-נדז): "זאת התורה לכל נגע הצרעת ולנתק, ולצרעת הבגד ולבית, ולשאת ולספחת ולבהרת, ולהורות". אמר רבי נתן: לא שהיה רבי יעקבא אומר: של סיד דהה הימנו, אלא של צמר לכן דהה הימנו. אי אפשר לפסיון שיטמא בתחלה. אבל אפשר לפסיון שיטמא בן יומו. כיצד? בהרת ובה סימני טמאה, החליטו והלכו להן סימני טמאה, ובא לו אצל הכהן ופטרו, ואחר כך נולד לו פסיון - זה הוא פסיון שהוא מטמא בן יומו:

ב. ארבע מראות שעור ובשר נטמא בהן. השחין, והמכה, והקרחת, והגבחת מטמאין, ובהן הפסיון מטמא, אף על פי שאינו מאותו מראה אלא ממראה אחר, ובלבד שיהא מארבע מראות. המחיה מטמאה בכל מראה, אפלו שחורה ושער לכן, אלא ששער לכן מכה, והנתקין מטמאין בכל מראה, אפלו לכן בשחור ושחור בלבן. שער צהב - מראיו כתבנית זהב:

ג. הבגדים והעורות - מטמאין בירקרק שפירקין ובאדמדם שבאדמים. ואיזה הירוק שפירקין? רבי אלעזר אומר: כשענה וכחלמון. סומכוס אומר: ככנף טואס וכחץ של דקל. ואיזה הוא אדמדם שבאדמים? כזהורית יפה שבים והפסיון שלהם כיוצא בהן, ואין בהם מראה פתך,

מראה גבוה כמראה צל בחמה. מראה
עמוק שבהן כמראה חמה בצל:

ד. רבי ישמעאל אומר: מראות נגעים -
שנים עשר. רבי חנניא סגן הכהנים אומר:
מראות נגעים - ששה עשר. רבי דוסא בן
הרכינס אומר: מראות נגעים - שלשים
וששה. עקיבא בן מהללאל אומר: מראות
נגעים שבעים ושנים:

ה. היה רבי מאיר אומר: מי שנסמית אחת
מעניו - אינו רשאי לראות את הנגעים
ואינו רשאי לרון, שנאמר (ויקרא יג, יב):
"לכל מראה עיני הכהן". ואומר (דברים
כא, ה): "ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע".
מקיש ריבים לנגעים, מה נגעים "לכל
מראה עיני הכהן", אף ריבים "לכל מראה
עיני הכהן". בית האפל וחלונותיו מגופות
- פותחין לאותן חלונות ורואין את נגעו.
סדין המקמט - מפשטין אותו ורואין את
נגעו. נראה נגע בחורין או בסדקין - אין
נזקק לו. סלקו - הרי זה כקמט שנפשט.
וכבית הסתרים שנתגלה. כאורגת העומדת
לשחי לימנית; דברי רבי מאיר. רבי יהודה
אומר: כטוהה פשתן לשמאלית. אמר רבי:
נראין דברי רבי מאיר בימין, ודברי רבי
יהודה בשמאל. כשם שנראה לנגעו כך
נראה לתגלתו, שנאמר (ויקרא יד, ח):
"וגלח את כל שערו", ונאמר (שם): "את
גבות עיניו", מה גבות עיניו בנראה ולא
בבית הסתרים, אף כל שערו בנראה ולא
בבית הסתרים:

ו. כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו.
רבי מאיר אומר: אף לא נגעי ביתו בגדיו
וקרוביו. כל הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי
עצמו. רבי יהודה אומר: אף לא נדרי
אשתו, וחכמים מתירין, ואין צריך לומר
הנדרים שבינו לבינה, והלא הפעל מפר
אותן! אלא אף שבינה לבין אחרים, ורואה
קדשו ומעשרותיו, ונשאל על הסהרות
ועל הטמאות של עצמו:

ז. אין דנין שני דינין כאחד, ואפלו נואף
ונואפת, אלא דנין את הראשון ואחר כך
דנין את השני. ואין נמנין על שני דברים
כאחד. ואין שואלין שני דברים כאחד,
אלא נמנין על הראשון ואחר כך נמנין על
השני. נשאלין על הראשונה ואחר כך
נשאלין על השניה:

ח. אין משקין שתי סוטות כאחת - שלא
יהא לבה גס בכרתה. ורבי יהודה אומר:
לא מן השם הוא זה, אלא משום שנאמר
(במדבר ה, כה): "והקריב אתה אל הכהן"
- אחת הוא מקריב ואין מקריב שתיים:

ט. אין שורפין שתי פרות בבת אחת,
ומשנעשית אפר - מביא אחרת ושורף על
גבה ואינו חושש. ואין עורפין שתי עגלות
כאחת. ורבי אליעזר אומר: אם היתה מדה
מכוננת בין שתי עירות - שתיהן מביאות
שתי עגלות. ואין עושין שלש עירות עיר
נדחת בארץ ישראל - שלא להקריב את
ערי ישראל, אבל עושין אחת או שתיים.
אנשי עיר הנדחת - אין דנין שנים מהם
כאחד, אלא דנין את הראשון ואחר כך דנין
את השני:

י. לעולם אין הכהן רשאי לטמאו, עד
שיהיו עיניו בו, ובעור הבשר חוצה לו,
עודה מסגירו או פוטרו, נולד בו נגע אחר -
הרי זה נזקק לו. ואם משסהגירו נולד לו
נגע אחר - אין נזקק לו לטמאה ולטהרה
עד סוף שבוע. הלך נגעו אפלו לאחר שלש
שנים - הרי הוא בטמאתו, עד שיאמר
הכהן טהור הוא:

יא. נאמן הכהן לומר: נגע זה פשה, נגע זה
לא פשה, אם בהרת קדמה לשער לבן, ואם
שער לבן קדם לבהרת. ונאמן על נגעי
עצמו. כהן שראהו בתחלה - נזקק לו בסוף
שבוע ראשון:

יב. ראהו בסוף שבוע ראשון, נזקק לו
בסוף שבוע שני. ראהו בסוף שבוע שני,
נזקק לו בסוף שבוע שלישי. מת או שקלה

- כהן אחר נזקק לו, ולא יאמר לו: 'לך ושוב', אלא נזקק לו מיד. כהן שטמא את הטהור וטהר את הטמא ונזקק לו בסוף שבוע, אף על פי שטמא את הטמא וטהר את הטהור - לא עשה כלום. לענין טמאה הוא אומר: "טמא הוא, וטמאו הכהן". לענין טהרה הוא אומר: "טהור הוא, וטהרו הכהן". וזה אחד מן הדברים שעליהן עלה הלל מבבל:

מסכת נגעים פרק שני

א. יש בשער לבן מה שאין בשער צהב, ובשער צהב מה שאין בשער לבן, שער לבן לא הציל שער אחר מידו, מה שאין כן בשער צהב. יש בשער צהב שיפה כחו במקומו ליטמא בכל מראה מה שאין כן בשער לבן. היו בו שתי שערות ושוכבות חוצצה לו - טמא. היו חוצצה לו ושוכבות לתוכו - טהור. אמר רבי מאיר: שלא יהא בני אדם מדמה שבכלן הן נדונין, אלא אם חודו של שער לבן - טמא, אין חודו לבן - טהור. שאלו תלמידיו את רבי יוסי: בהרת ובה שער שחור - חוששין אנו שמא מעט את מקום בהרת מכגריס. אמר להן: בהרת ובה שער לבן - חוששין אנו שמא מעט את מקומו בהרת מכגריס, אמרו לו: לא! אם אמרת בשער לבן שהוא סימן טמאה, תאמר בשער שחור שאין סימן טמאה? אמר להן: הרי יש בו עשר שערות לבנות, כלום הן סימני טמאה! אלא שתיים חוששין אנו למותר, שמא מעט את מקום הבהרת מכגריס. אמרו לו: לא, אם אמרת בשער לבן שהוא מין טמאה, תאמר בשער שחור שאינו מין טמאה? אמר להם: אף שער שחור הופך הוא מין טמאה:

ב. בהרת וחוט יוצא הימנה, שתי בהרות וחוט יוצא מזו לזו, אם יש בו רחב שתי שערות - זוקקים ליטמא בשער לבן ובפסיון. אבל למחיה - אין מטמאין עד שיהא בו רחב כגריס. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כשם שאין זוקקין ליטמא

במחיה עד שיהא בו רחב כגריס, כך אין נזקקין לטמא בשער לבן, ובפסיון עד שיהא בו רחב כגריס:

ג. שתי בהרות וחוט של מחיה ביניהן, נפרץ מכאן מקום שערך אחת, ומכאן מקום שערך אחת - טמא משום פסיון. נפרץ מקום שתי שערות מכאן, ומקום שתי שערות מכאן - טמא משום פסיון ומשום מחיה. בהרת שטהרה מתוך החלט, מחיה ושער לבן ופסיון ומתוך הסגר - אין משתמשות הסגר מעטה, אבל יכול הוא לטמא בשער לבן ומחיה ופסיון הבא אחריו. בהרת בתחלה בסוף שבוע ראשון, בסוף שבוע שני לאחר הפטור, כנסה ופשטה או פשטה וכנסה. נשתנית מן השלג לסידי ומן הסידי לשלג - הרי זו כמו שהיה. בהרת כגריס ופשטה כגריס והלך מן האדם כחצי גריס. רבי עקיבא מטמא, וחכמים אומרים: תראה בתחלה:

ד. בהרת כחצי גריס ובה שתי שערות, נולדה בהרת כחצי גריס ובה שתי שערות - הרי זה להחליט. טעה, ואין ידוע אלו שהפכו ואלו שקדמו - טהור. ואם משהחליטו טעה, ואין ידוע אלו שהפכו ואלו שקדמו - טמא. נשרו בו שתיים טמא ושלש - טהור. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: ספק בהרת קדמה לשער לבן, ספק שער לבן קדמה לבהרת, הואיל וספק נגעים להקל - טהור. בהרת ובה מחיה פחותה מכעודה. רבי מאיר אומר: יסגיר וחכמים אומרים: אין נזקקין לו. רבתה בהרת - רבי מאיר מטמא. וחכמים - אומרים: תראה בתחלה. נתמעטה - טהורה. רבתה מחיה, רבי מאיר מטמא, וחכמים אומרים: תראה בתחלה. נתמעטה, רבי מאיר מטמא וחכמים מטהרים. בהרת כגריס לכל צד, ובה מחיה ארבה או עגולה, רבתה המחיה - טמאה. נתמעטה; רבי מאיר מטמא, וחכמים מטהרים, שאין הנגע פושה לתוכה. בהרת כגריס ומחיה כעודה מקפתה, ומבחוץ למחיה בהרת,

נדון כבית הסתרים, והקמט שנפשט - הרי הוא כעור הבשר לכל דבר:

ז. בראש עד שלא העלה שער, ומשהעלה שער ונקרת. בזמן עד שלא העלה שער, ומשהעלה שער נתק. בעור הבשר עד שלא נעשה שחין, ומשנעשה שחין נעשה צרבת. עד שלא נעשה מכה, ומשנעשה מכה נעשה צרבת - טהור. רבי אליעזר בן יעקב אומר: הואיל ותחלתו וסופו טמא - טמא. וחכמים אומרים: יראה בתחלה:

ח. בהרת בעובד כוכבים עד שלא נתגיר נסמכה לה בהרת אחרת, ראשונה אינה זוקקת לטמא בשער לכן ובפסיון, ואינו מעכבת את הפריחה. כחצי גריס עד שלא נתגיר, וכחצי גריס משנתגיר - טהור:

מסכת נגעים פרק שלישי

א. התולש סימני טמאה מתוך נגעו, בין שתלש בלו, ובין שתלש מקצתו, בין עד שלא בא אצל הכהן, ובין משבא אצל הכהן, בין מתוך החלט, ובין מתוך הסגר, ובין מתוך הפטור - הרי זה לוקה את הארבעים:

ב. הקורע נגע מתוך הבגד, והקולף נגע מתוך הבית - הרי זה לוקה את הארבעים, שנאמר (דברים כד, ח): "השמר בנגע הצרעת לשמור מאד ולעשות". אכל נושא הוא במוט על כתפו, ובסיב ברגלו. ואם הלכו - הלכו:

ג. היו בו שתי שערות, תלש אחת ונשר אחת - טהור. היה בו שלש, תלש אחת ונשרו שתיים - טהור, שתיים ונשרה אחת - טמא. נתמעטה בהרתו מכגריס, בין כך ובין כך - טהור. פרחו בכלו, בין כך ובין כך - טהור:

ד. היתה בו מחיה כעדשה, כנה חצייה והלך חצייה - טהור. היתה יתרה מפעדשה, כנה מותר והלך כעדשה - טהור. כנה כעדשה והלך מותר - טמא. נתמעטה מכגריס - בין

והלכה לה מחיה ונעשית בהרת. רבן גמליאל אומר: אם מבפנים נתמעט - הפנימית להחליט והחיצונה טהורה. מבחוץ - הפנימית להסגיר והחיצונה טהורה. אמר רבי שמעון: אימתי? בזמן שהיא כעדשה מכוננת, היתה יתרה מפעדשה ונתמעט מותר זה ונעשה בהרת, אם מבפנים נתמעט - שניהן להחליט, הפנימית משום שפשת, והחיצונה משום מחיתה מבחוץ, הפנימית להסגיר והחיצונה להחליט, אמר רבי יוסי: אלו דברי רבי חנניא בן גמליאל. אבל אני אומר בשתייהן שהחיצונה טהורה, שאני רואה את הבהרת כאלו השחין תוך המחיה. רבי עקיבא אומר: בין כך ובין כך שתייהן להסגיר, אם משום פסיון - אין חוששין לפנימית, שאין נגע פושה לתוך הנגע, ואי משום מחיה - אין חוששין לחיצונה, שהבהרת לתוכה במקום מחיה:

ה. עשרים וארבעה ראשי אברים באדם שאין מטמאין משום מחיה, ואם מקומן יושב כגריס - הרי אלו מטמאין במחיה כגריס. רבי אליעזר אומר: המסמרת, והיבלת, והתלתלין - אינן מטמאין משום מחיה. ואם מקומן יושב כגריס - מטמאין משום מחיה: רבי יוסי ברבי יהודה אומר: היתה בהרת סמוכה לראש, לעין, ולאזן, ולחוטם, ולפה - טהור, שנאמר (ויקרא יג, ג): "וראה הכהן את הנגע בעור הבשר" - שיהא כל חוצה לו בעור הבשר וראויה לפסיון. היה לו על ראש חוטמו שופע אילך ואילך, על ראשי אצבעותיו שופע אילך אילך, כגריס על כגריס, על ראש אצבע שופע אילך ואילך - טהור, שנאמר: "וראהו" - כלו כאחת:

ו. בהרת בכלו ובראשו בשר חי. בהרת ברגלו ובכלו בשר חי, או שהיה בו מחיה מלמעלה למטה כמין פסיקיא של בשר חי, או חוגרת באמצע - טהור, שנאמר (שם): "ומחית בשר חי בשאת" - עד שתהא מחיה מבצרת בשאת. האדם שבשפה -

כָּךְ וּבֵין כָּךְ טְהוּר. פְּרָחָה בְּכֹל - בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טָמֵא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמֵה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְנֵי שְׁנַעֲשֶׂה מוֹתֵר זֶה בְּהֵרֵת, אָבֵל אִם נַעֲשֶׂה מוֹתֵר זֶה שְׁחִין - טְהוּרָה, שְׁאֵפְלוּ הִיא כְּסָלַע וְנִסְמָךְ לָהּ שְׁחִין - טְהוּרָה. הַתַּחֲלִיתִי מֵבִיא לָהּ רֵאיוֹת, מִפְּנֵי מַה עַד שְׁלֹא בָּא אֶצֶל הַכֶּהֵן טְהוּר? לֹא מִפְּנֵי שְׁלֹא רָאָה הַכֶּהֵן סִמְנֵי טְמֵאָה שָׁבוּ? ! אֶף תוֹךְ הַסְּגוּר - טְהוּר, עַד שִׁירָאָה הַכֶּהֵן סִמְנֵי טְמֵאָה שָׁבוּ. אָמְרוּ לוֹ: יִפֶּה אֲמַרְתָּ:

ה. קִצְצָה מִתְכוּן, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִשְׁיֹלֵד לוֹ נִגַע אַחַר וַיִּטְהַר הַיִּמְנֵן, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: מִשְׁתַּפְּרַח בְּכֹל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְחֻכְמִים עַל שִׁקְצָצָה וְנִקְצָץ עִמּוֹ בְּשֵׁר חַי, שְׁאִין לִזְוֵה טְהוּרָה עוֹלְמִית, וְעַל שִׁקְצָצָה וְשִׁיר הַיִּמְנֵן כָּל שְׁהוּא, שְׁאִם פְּרָחָה בְּכֹל - שְׁהוּא טְהוּר. עַל מַה נִּחְלְקוּ? עַל שִׁקְצָצָה מִכּוֹן, שְׂרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אִין לוֹ טְהוּרָה, עַד שִׁיֹּלֵד לוֹ נִגַע אַחַר וַיִּטְהַר הַיִּמְנֵן, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: פְּרָחָה בְּכֹל טְהוּר:

ו. מְצוּרַע מְסָגֵר - יְמוּל וּפְטוּר מִן הַקְּרָבָן. מְחֻלָּט - יְמוּל וְחַיִּב בְּקְרָבָן. הִיתָה בּוֹ בְּהֵרֵת כְּגָרִים, מִלְּהַיִּמְנֵן כְּחֻצֵי גָרִים, וּבִסְוֶף שָׁבוּעַ נַעֲשֶׂה כְּסָלַע - וַיִּרְאָה כַּתְּחִלָּה:

ז. בְּהֵרֵת כְּגָרִים וּבֵה מַחִיָּה כְּעַדְשָׁה, פְּרָחָה בְּכֹל וְהַנִּיחָה הַמַּחִיָּה בְּמִקוּמָה - טָמֵא. חֲזוּרוּ בּוֹ רֵאשֵׁי אֲבָרִים - טָמֵא עַד שֶׁתַּתְּמַעֵט בְּהֵרֵת מְכָרִים. וְכֵמָה הִיא חֲזוּרַת רֵאשֵׁי אֲבָרִים? רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: כָּל שְׁהוּא. וְרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כְּעַדְשָׁה. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: וְכִי מִשׁוּם מַחִיָּה הֵן מִטְּמֵאִין? וְהֵלֵא אִין הַמַּחִיָּה מִטְּמֵא בְּרֵאשֵׁי אֲבָרִין! אֵלֵא גִזְרַת מִלְךְ הִיא, אֶפְלוּ בְּכֹל שְׁהוּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: וְכִי מִשׁוּם רֵאשֵׁי אֲבָרִין מִטְּמֵאִין? וְהֵלֵא אִם חֲזוּרָה אֲמַצְעִיתוֹ טָמֵא! וְעוֹד, נֹאמֵר כָּאֵן "בְּשֵׁר חַי", וְנֹאמֵר "לְהֵלֵן" בְּשֵׁר חַי, מַה בְּשֵׁר חַי הָאֲמוּר לְהֵלֵן כְּעַדְשָׁה, אֶף בְּשֵׁר חַי הָאֲמוּר כָּאֵן כְּעַדְשָׁה:

ח. שְׁעַר לְבָן חֲחוּזֵר אַחַר פְּרִיחַת הַחוּט מַחִיָּה שְׁעַר לְבָן וְהַפְּסִיז, אוֹ אַחַר פְּרִיחַת הַסְּגוּר, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: שְׁעַר לְבָן סִמְנֵן טְמֵאָה וְהַמַּחִיָּה סִמְנֵן טְמֵאָה, מֵה מַחִיָּה חֲחוּזֵר וּמְטַמֵּא - אֶף שְׁעַר לְבָן חֲחוּזֵר וּמְטַמֵּא. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: אִם מַחִיָּה חֲחוּזֵר וּמְטַמֵּאָה שְׁכָן מְטַמֵּא בַּתְּחִלָּה, תֹּאמַר בְּשְׁעַר לְבָן שְׁאִין מְטַמֵּא בַּתְּחִלָּה? ! וְעוֹד, שְׁנֹאמֵר "בְּשֵׁר" - בְּשֵׁר חַי חֲחוּזֵר טָמֵא, וְאִין שְׁעַר לְבָן טָמֵא:

ט. פְּרָחָה בְּכֹל אָבֵל לֹא בְּרֵאשׁ וּבִזְקָן, שְׁחִין וּמְכוּה קֶדַח מוֹרְדִין, חֲזוּר הָרֵאשׁ וְזָקָן וְנִקְרָחוּ, הַשְּׁחִין וּמְכוּה וְקֶדַח וְנַעֲשֶׂה צְרִבַת וְכו' - יִרְאָה בַּתְּחִלָּה:

י. שְׁתֵּי בְּהֵרוֹת, אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוּרָה, פְּרָחָה מִזּוֹ לְזוֹ, וּמִקֵּן לְעוֹר הַבְּשָׂר - טְהוּר. וְרַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר: אִם מַתְּחִלָּה פְּרָחָה טְמֵאָה לְטְהוּרָה - טְהוּר. מִטְּהוּרָה לְטְמֵאָה - טָמֵא. הַבָּא בְּכֹל לְבָן וּבּוֹ מַחִיָּה עֲגִלָּה אוֹ אֲרָכָה - הֲרִי זֶה יִסְגִּיר. חֲזוּרוּ בּוֹ רֵאשֵׁי אֲבָרִין - הֲרִי זֶה כְּמוֹת שְׁהִיָּה, פְּרָחָה בְּמִקְצָתוֹ - טָמֵא. פְּרָחָה בְּכֹל וּבְמַחִיָּה - טְהוּר:

יא. שְׁתֵּי בְּהֵרוֹת, אַחַת מְסָגֵרַת וְאַחַת לְהַחֲלִיט, אַחַת מְסָגֵרַת וְאַחַת לְהַסְּגִיר, אַחַת מְסָגֵרַת וְאַחַת טְהוּרָה, אַחַת לְהַחֲלִיט וְאַחַת לְהַסְּגִיר, אַחַת לְהַחֲלִיט וְאַחַת טְהוּרָה, שְׁנֵי בְּהֵרוֹת, רֵאשׁוֹנָה וְאִי זֶה שְׁנִיָּה - טְהוּר. שְׁנֵי בְּהֵרוֹת, אַחַת מְחֻלָּטָה וְאַחַת לְהַחֲלִיט, אַחַת מְחֻלָּטָה וְאַחַת לְהַסְּגִיר, וְאַחַת מְסָגֵרַת אַחַת מְחֻלָּטָה וְאַחַת טְהוּרָה, וְאִינוּ יוֹדֵעַ אִי זֶה רֵאשׁוֹנָה וְאִי זֶה שְׁנִיָּה - טָמֵא:

יב. הַשְּׁחִין וְהַמְּכוּה - שְׁנֵיהֶן סִמְנֵן אַחַד וּשְׁנֵיהֶן טְמֵאָה אַחַת. לְמַה נִּחְלְקוּ? שְׁאִין מְצַטְרַפִּין זֶה עִם זֶה כְּחֻצֵי גָרִים מִן הַשְּׁחִין, נַעֲשֶׂה מְכוּה - בְּטֵלָה מְכוּה אֶת הַשְּׁחִין. וְכְּחֻצֵי גָרִים מִן הַמְּכוּה - אִין מְצַטְרַפִּים זֶה עִם זֶה. שְׁחִין נַעֲשֶׂה מְכוּה - בְּטֵלָה מְכוּה אֶת הַשְּׁחִין. וּמְכוּה שְׁנַעֲשִׂית שְׁחִין - בְּטֵל שְׁחִין אֶת הַמְּכוּה. הֲרִי הֵן לְפָנֶיךָ וְאִין יוֹדֵעַ

אם שחין ואם מכה - טהור. 'השחין, והמכה, והנתקין'. 'השחין, והמכה, והקרחת, והגבחת'. 'השחין, והמכה, ועור הבשר' - מצטרפין זה עם זה, ואין פושין מזה לזה. הסגירו בשחין או במכה, ובסוף שבוע נעשה עור הבשר בעור הבשר, ובסוף שבוע נעשה שחין ומכה - יראה בתחלה:

מסכת נגעים פרק רביעי

א. רבי עקיבא אומר: שער צהב הארף - טהור, ולא עוד, אלא שהוא מציל מיד שער צהב דק והפסיון. ואיזו שיעורו? רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: הטמא בשער לכן - טהור בשער צהב. והטהור בשער לכן - טמא בשער צהב. היו בו שתי שערות צומחות - הרי אלו מצילות: מכנסות ומפזרות, מבצרות ושאין מבצרות. אבל משירת - אינה מצלת אלא אם כן היתה מבצרת. היו בו שתי שערות, אחת צומחת ואחת משירת - הרי אלו מצילות מכנסות ומפזרות. היו בו שתי שערות - אחת צהבה ואחת משירת. נולד זוג לצהבה - טמא, לצומחת או למשירת - טהור, ואם מגלח את הנתק, אפלו נזיר - תגלחתו בכל אדם, ותגלחתו בכל דבר. הסגירו ולא גלחו - הרי זה מסגר:

ב. נתק וחוט יוצא הימנו, שני נתקין וחוט יוצא מזה לזה, אם יש בו רחב שתי שערות - זוקקין ליטמא בשער צהב דק, והפסיון להציל בצמות, אבל במשיר - אינו מציל עד שיהא בו רחב כגריס: רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כשם שאינו מציל במשיר עד שיהא בו רחב כגריס, כך אין זוקקין לטמא בשער צהב דק והפסיון להציל בצמות, עד שיהא בו רחב כגריס:

ג. נתק בתוך נתק - מסגיר את הפנימי ופוסט את החיצון, רבי יהודה בן נקוסא אומר משם רבי שמעון: כל נתק שהחליט בשער צהב דק ובפסיון והלכו להן - אינו עלול לשמש טמאה עולמית. נתק כגריס

בראשו או בזקנו - יסגיר. עמד בו שבוע אחד - נותנין לו שבוע שני, עמד בו שני שבועות - יפטר אחר הפטור. נולד בו שער צהב דק - טמא. נולד לו שער שחור, או שפנס שער שחור מן הצד - טהור. הלך שער שחור מן הנתק, והניח שער צהב במקומו - טהור. ולא עוד שהוא טהור, אלא שמציל מיד שער צהב דק ופסיון הבאים אחר כך:

ד. נתק כגריס בראשו ובזקנו בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני, ונולד לו שער צהב דק - טמא, ונולד לו שער שחור או שפנס שחור מן הצד - טהור. הלך שער שחור מן הנתק, והניח שער צהב במקומו - טהור. ולא עוד שהוא טהור, אלא שמציל מיד שער צהב דק ופסיון הבאים אחר כך:

ה. נתק כגריס, בראשו ובזקנו, בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני, כנס שער שחור מן הצד - טהור. חזר נתק - טמא משום פסיון. נתק כגריס, בראשו או בזקנו - יסגיר. נתק ראשו או זקנו כלו, בין מתוך החלט בין מתוך ההסגר - טהור משום פריחה, ואחר הפטור - טמא משום פסיון. הבא כלו נתק בראשו או בזקנו - יסגיר. עמד בו שבוע אחד - נותן לו שבוע שני. עמד בו שני שבועות - יפטר. אחר הפטור נולד לו שער צהב דק - טמא. נולד בו שער שחור, בין באמצע ובין מן הצד - טהור. הלך שער שחור והניח שער צהב במקומו - טהור. ולא עוד שטהור, אלא שמציל מיד שער צהב דק הבא אחר כך. הבא כלו נתק - יסגיר. בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני נולד לו שער צהב דק - טמא. נולד לו שער שחור, בין מן האמצע ובין מן הצד - טהור. הלך שער שחור והניח שער צהב במקומו - טהור. ולא עוד שהוא טהור, אלא שמציל מיד שער צהב דק:

אָבֵל עַל הַזֶּקֶן - אֵין חַיֵּב אֱלָא עַל שְׁבִלַת שֶׁל זֶקֶן בְּלִבֵּךְ:

מִסְכַּת נְגָעִים פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. הַלְבָדִין וְהַעוֹרוֹת וְהַאֲהִלִין - הֲרִי אֵלוּ מְטֻמְאִין בְּנִגְעִים. צָמַר הַגְּמֻלִים צָמַר הַרְחֵלִים שֶׁטְרָפָן זֶה בְּזֶה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה מְשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הוֹאִיל וְהַסֵּפֶק נִגְעִים לְהַקֵּל, מְחַצֵּה עַל מְחַצֵּה - טְהוֹר:

ב. כָּל הַבְּגָדִים, בֵּין צְבוּעִין בִּידֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּידֵי שָׁמַיִם - אֵין מְטֻמְאִין בְּנִגְעִים. הַשְּׁתִי וְהָעֶרֶב וְהַעוֹרוֹת - כִּיּוֹצֵא בְהֵן. וְכָל הַבְּתִימִים בֵּין צְבוּעִין בִּידֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּידֵי שָׁמַיִם - מְטֻמְאִין בְּנִגְעִים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל הַבְּגָדִים, בֵּין צְבוּעִין בִּידֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּידֵי שָׁמַיִם - אֵין מְטֻמְאִין בְּנִגְעִים. וְכָל הַעוֹרוֹת וְהַבְּתִימִים, בֵּין צְבוּעִין בִּידֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּידֵי שָׁמַיִם - מְטֻמְאִין בְּנִגְעִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר בְּהֵם שְׁלֹשׁ מִדּוֹת מְשׁוּם רַבִּי עֲקִיבָא: כָּל הַבְּגָדִים, בֵּין צְבוּעִין בִּידֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּידֵי שָׁמַיִם - אֵין מְטֻמְאִין בְּנִגְעִים. וְכָל הַבְּתִימִים, בֵּין צְבוּעִין בִּידֵי אָדָם וּבֵין צְבוּעִין בִּידֵי שָׁמַיִם - מְטֻמְאִין בְּנִגְעִים. וְהַעוֹרוֹת, צְבוּעִין בִּידֵי שָׁמַיִם - מְטֻמְאִין בְּנִגְעִים. בִּידֵי אָדָם - אֵין מְטֻמְאִין בְּנִגְעִים:

ג. בְּגַד שֶׁשְׁתֵּיוֹ צְבוּעַ וְעָרְבוּ לָכֵן, עָרְבוּ צְבוּעַ וְשְׁתֵּיוֹ לָכֵן - הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר הָעֶרֶב. וּבְכַרְיִים וּבְכִסְתּוֹת - אַחֵר הַשְּׁתִי. וְזֶה וְזֶה - הוֹלְכִין אַחֵר הַנְּרָאִין: בְּגַד שֶׁשְׁתֵּיוֹ סְרִיקוֹן וְעָרְבוּ צָמַר. עָרְבוּ סְרִיקוֹן וְשְׁתֵּיוֹ צָמַר - אֵין מְטֻמְאִין:

ד. הַסִּגְיֹו בְּכַחְצֵי גְרִיס יִרְקָרַק, וְכַחְצֵי גְרִיס אֲדָמָדָם, וְלִסּוֹף שְׁבוּעַ בָּא וּמִצְאוּ בְּכַגְרִיס יִרְקָרַק, אוֹ כַגְרִיס אֲדָמָדָם, הַסִּגְיֹו כַגְרִיס יִרְקָרַק אוֹ כַגְרִיס אֲדָמָדָם, וְכִסּוֹף שְׁבוּעַ בָּא וּמִצְאוּ בְּכַחְצֵי גְרִיס יִרְקָרַק וְכַחְצֵי גְרִיס אֲדָמָדָם - נּוֹתֵן לוֹ שְׁבוּעַ שְׁנֵי. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יִרְאֶה כַתְּחִלָּה. הַסִּגְיֹו בְּכַגְרִיס

ו. הֵבֵא אַחֵר הַנֶּתֶק, הֵבֵא כָּלוּ נֶתֶק - יִסְגִיר, כִּסּוֹף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן וְכִסּוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי נוֹלֵד לוֹ שֶׁעַר שְׁחוֹר מִן הַצַּד - טְהוֹר. חֲזַר וְנֶתֶק - טָמֵא מְשׁוּם פְּסִיּוֹן. שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת צוּמְחָתוֹת אוֹ מְשִׁירוֹת, אַחַת בְּרֵאשׁ וְאַחַת בְּזָקֵן, וְכֵן שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת צְהִבוֹת אַחַת בְּרֵאשׁ וְאַחַת בְּזָקֵן - אֵין מְצֻטְרָפוֹת:

ז. הַקְּרַחַת וְהַגְּבַחַת - שְׁתֵּיהֶן סִימָן אַחַת, וְשְׁתֵּיהֶן טָמְאָה אַחַת. וְלָמָּה נִחְלַקוּ? שְׁאֵין מְצֻטְרָפוֹת זֶה עִם זֶה. וְאֵי זֶה הִיא קְרַחַת, וְאֵי זֶה הִיא גְּבַחַת? מִן הַקְּדָקוֹד וְשׁוֹפֵעַ לְאַחֲרָיו - זֶה הִיא קְרַחַת. מִן הַקְּדָקוֹד וְשׁוֹפֵעַ לְפָנָיו - זֶה הִיא גְּבַחַת. הַתְּלִישׁוֹת שְׁבָרָאשׁ וְזָקֵן - הֲרִי הֵן כְּעוֹר בְּשׂוֹר לְכָל דְּבָר:

ח. זֶקֶן הָאִשָּׁה זֶקֶן הַסְּרִיס שְׁלֵא הֶעֱלוּ שְׁעַר - הֲרִי הֵן כְּעוֹר הַבְּשׂוֹר לְכָל דְּבָר. מִשְׁהֶעֱלוּ שְׁעַר - הֲרִי הֵן בְּזָקֵן לְכָל דְּבָר:

ט. נִמְצְאוּ אוֹמֵר: הָרֵאשׁ מְטֻמָּא בְּחִמְשָׁה מִיְּנֵי נְגָעִים, עַד שְׁלֵא הֶעֱלָה שְׁעַר - טָמֵא מְשׁוּם עוֹר הַבְּשׂוֹר. הֶעֱלָה שְׁעַר וְנֶתֶק - טָמֵא מְשׁוּם נֶתֶקִין. נִקְרַח - טָמֵא מְשׁוּם קְרַחַת. נִעְשָׂה שְׁחִין - טָמֵא מְשׁוּם שְׁחִין. נִעְשָׂה מְכוּה - טָמֵא מְשׁוּם מְכוּה. הַקְּרַחַת, וְהַגְּבַחַת, וְהַנֶּתֶקִין, הַשְּׁחִין, וְהַמְכוּה, וְעוֹר הַבְּשׂוֹר - אֵין מְצֻטְרָפִין זֶה עִם זֶה, וְאֵין פּוֹשִׁין מִזֶּה לְזֶה. וְאֵיזְהוּ רֵאשׁ וְאֵיזְהוּ זֶקֶן? מִן הַפֶּרֶק שֶׁל לְחֵי וְלִמְעָלָה - זֶה הוּא הָרֵאשׁ. מִן הַפֶּרֶק שֶׁל לְחֵי וְלִמְטָה - זֶה הוּא זֶקֶן. מִלְּפָנָיו מוֹתֵחַ אֶת הַחוּט מֵאֲזֵן לְאֲזֵן, כָּל שֶׁמֶן הַחוּט וְלִמְעָלָה - הוּא הָרֵאשׁ, מִן הַחוּט לְמִטָּה - זֶה הוּא הַזֶּקֶן. מֵאַחֲרָיו - מִפִּיקָא שֶׁל פֶּרְקָא וְלִמְעָלָה - זֶה הוּא הָרֵאשׁ. מִפִּיקָא שֶׁל פֶּרְקָא וְלִמְטָה, אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא מְגַדֵּל הַשְּׁעַר - הֲרִי הוּא כְּעוֹר הַבְּשׂוֹר לְכָל דְּבָר. מִלְּפָנָיו, מִחֲלִיָּה שֶׁל גְּרִגְרַת וְלִמְעָלָה - זֶה הוּא זֶקֶן. מִחֲלִיָּה שֶׁל גְּרִגְרַת וְלִמְטָה, אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא מְגַדֵּל אֶת הַשְּׁעַר - הֲרִי הוּא כְּעוֹר הַבְּשׂוֹר לְכָל דְּבָר. אֵלוּ סִימְנֵי הָרֵאשׁ לִיטְמָא בְּנֶתֶקִין, וּבַקְּרַחַת וּבַגְּבַחַת מְשׁוּם "תַּעַר לֹא יַעֲבֹר רֵאשׁוֹ",

ירקרק, ובסוף שבוע בא ומצאו כסלע אדמדמ, או שהסגירו כגרים ובסוף שבוע בא ומצאו כסלע ירקרק - הרי זה ישרף. רבי יהודה אומר: יראה בתחלה:

ה. הבא כלו נגע - יסגיר. עמד בו שבוע אחד - נותן לו שבוע שני. עמד בו בשני שבועות או שכנס בסוף שבוע אחד ופשה בשבוע שני - הרי זה ישרף. נגע כגריס ובסוף שבוע פשה בכלו - הרי זה ישרף. הכהה בתחלה למראה שני, רבי יהודה אומר: יכבס ויסגיר, וחכמים אומרים: אין זקוק לו. בסוף שבוע ראשון למראה שני - יכבס ויסגיר. סוף שבוע שני, למראה שני - קורעו וצריך מטלית. רבי נחמיה אומר: אין צריך מטלית. למראה השלישי - טהור. העומד והכהה, למראה שני בסוף שבוע ראשון ובסוף שבוע שני הלך לו - מכבסו והוא טהור. חזר לביתו - טהור. חזר לנגע, בין למראיו בין לשאין מראיו - יראה בתחלה:

ו. הטולה מן הטהור במסגר ונראה נגע בכגד - מציל את המטלית. נראה במטלית - שורף את הכגד, והמטלית תשמש עצמה כסימנין. פשה המטלית - זה וזה ישרף:

ז. הטולה מן המסגר בטהור ונראה נגע בכגד - שורף את המטלית. נראה במטלית - כגד הראשון ישרף, והמטלית - תשמש את עצמה כסימנין, וטעונין שרפה באחרונה. פשה המטלית - זה וזה ישרפו:

ח. שני בגדים המסגרין שנטלו מטלית מזה וטלה על זה, מטלית מזה וטלה על זה, ונראה נגע באחד מהן - הוא ומטליתו - ישרף. נראה באחד מן המטלית - כלן ישרפו:

ט. קיטי שיש בה פספסין צבועין ולבנים - פושין מזה לזה. ורבי נחמיה אומר: לעולם אין מטמאין בנגעים, עד שיהא באחד מן הלבן שלה שלש על שלש. הליצן

שבפקעת - מצטרפין זה עם זה, ופושין מזה לזה:

י. שני דפי חלוק - מצטרפין זה עם זה, ופושין מזה לזה. אומר רבי נחמיה: במה דברים אמורים? בזמן שהן על גבי קירס, אבל פצען תפרן ועשאן אחד - אין מצטרפין זה עם זה, ואין פושין מזה לזה. והמסכת הפרוסה - הרי זה מצטרפת. רבי שמעון אומר: אם היתה מקפלת ומנחת, או שהיתה רצופה ככרים וכסתות - מצטרפת, ואם לאו אין מצטרפת: שתי, כל זמן שהוא עתיד לארג - חבור. גמר מלארג - אין טמא עד מקום שהוא עתיד לפצע:

יא. כגד שנראה בו נגע ועשאו שתי, שתי ועשאו כגד - יראה מתחלה. נראה נגע בנימין - הסדין טהור. פשה מנימה לנימה, מנימה לסדין - הנימין טמאה והסדין טהור. וכשהוא שורף את הכגד - שורף את הנימין עמו:

יב. חמר בטמאת מת מטמאת נגעים, שהכל מטמא במת, ואין הכל מטמא בנגעים, חבורן לטמאת מת, ואין חבורן לטמאת נגעים: חמר בנגעים, שהנגעים נוהגים בעצים ובאבנים ובעפר ובשתי וכערב, מה שאין כן בטמאת המת:

יג. כגד שנראה בו נגע בראשו אחד, ובסוף השבוע נראה בראש השני - טמא משום פסיון, ובעורות - פושה מצד זה לצד זה. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: חמת ותרמל שנראה בהן נגע - מושבין כדרךן ורואה את נגעו. רבי אליעזר בן יעקב אומר: הברסין, והברדסין, והפימלאוש, והחמולות, והלבדין, והסגוסין, והכרים, והכסתות - אין מטמא בנגעים עד שיראו בארוג ובמוכין: כגד המסגר שצבעו, או שמכרו לנכרי - טהור. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: הרי הוא כהסגירו: כגד המסגר שקצצו, עשאו מטלית שהן פחות משלש על שלש, והיה בהן אחת שיש בה שלש

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלֵם

על שלש, ונראה נגע בזו שהיא שלש על שלש - היא טמאה בלבד. ורבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כלם ישרפו:

מסכת נגעים פרק ששי

א. בית המנגע - לא היה ולא עתיד להיות. למה נכתב? אלא דרש וקבל שכן. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: מקום היה בתחום עזה, והיו קורין אותו 'חורבתא סגירתא'. רבי שמעון איש כפר עכו אומר: מקום היה בגליל והיו מצינין אותו, שהיו אומרים אבנים מנגעות היה בו, וירושלים אינה מטמאה בנגעים. אמר רבי יהודה: אני לא שמעתי אלא בבית המקדש בלבד:

ב. ואינה מביאה עגלה ערופה, ואין מודדין ממנה לחלל, ואינה נעשית עיר הנדחת. רבן גמליאל אומר: אף אין נעשה בה בן סורר ומורה, שנאמר (דברים כא, כ): "והוציאו אותו אל זקני עירו ואל שער מקומו" - פרט לירושלים שהיא של כל ישראל. אין מלינין בה את המת, ואין צוברין בתוכה עצמות אדם, ואין משפירין בתוכה בתים, ואין נוטנין בתוכה מקום לגר תושב, ואין מקימין בה קברות חוץ מקברי בית דוד וקבר חלדה הנביאה, שהיו שם מימות הנביאים הראשונים. ואין מקימין בה אשפות, ואין עושין בה גנות ופרדסים, חוץ מגנת ורדים שהיה שם מימות נביאים הראשונים. ואין עושין בה כבשונות, ואין מוציין ממנה זיזין וגזוטראות לרשות הרבים:

ג. בית הכנסת ובית האשה ובית השתפין - הרי אלו מטמאין בנגעים. בית העגיל העשוי כשוכך, דיגון, טריגין, ופנטגיגין - אין מטמאין בנגעים. בית שהוא בנוי על ארבע קורות - אין מטמאין בנגעים. על ארבעה עמודים - מטמאים בנגעים. בית שהוא בנוי מלמטה סלע ולמעלה בנין, מלמטה אבנים ומלמעלה לבנים - מטמאין בנגעים. בית שבים - מטמאין בנגעים. בית מצרו אחד עובד כוכבים וצדו אחד

ישראל, צדו אחד בארץ וצדו אחד בחוצה לארץ - אין מטמאין בנגעים. הבית שבספינה - אין מטמאין בנגעים:

ד. עצים כדי לתן תחת השקוף, רבי יהודה אומר: כדי לעשות סנדל לאחורי השקוף. עפר - כדי לתן בין פצים לחברו, ובין אבן לחברתה. וכמה הוא שעור אבנים? משוי שנים; דברי רבי שמעון בן אלעזר:

ה. היציע, והאבוס, והמגרה - אין מטמאין בנגעים, ואין מצטרפין עם הנגעים, ואין הנגע פושה לתוכו. וכשהוא נותץ את הבית - אין נתיצין עמו. העצים והאבנים והעפר - מטמאין ומצטרפין עם הנגעים, והנגע פושה לתוכן, וכשהן נותצין את הבית - נותצין עמו:

ו. כיצד ראית הנגע? בא אצל כהן, ואמר: "כנגע נראה לי בבית". ספק יש בו פשני גריסין, ספק אין בו, ספק ויקרק שבירקין ואדמדם שבאדמים, ספק אינו - טהור, ואומר לו הכהן: "בני! צא", ופשפש בעצמך כהן ואמר לו: "בני! צא", והיה בא אצל חוזר בך, שאין הנגעים באין אלא על לשון הרע, ואין המקום דן אלא בהתראה. חזר בו - טעון חליצה, ואם לאו - טעון נתיצה. ואחר כך באין על בגדיו. חזר בו - טעון קריעה, ואם לא - טעון שרפה. אחר כך באין על גופו. חזר בו נטהר, ואם לאו (ויקרא יג, מו): "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו". רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: אף על גסות הרוח נגעים באין, שכן מצינו בעזיהו:

ז. עפר שבין אבן לחברתה ונראה לתוף הבית - היה קולף עמו. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אף מקרקע הבית. היה נוטל את העפר שלש אצבעות, שנאמר (ויקרא יד, מא): "ואת הבית יקצע מבית סביב". רבי יוסי ברבי יהודה אומר משום רבי אלעזר: הכהן בשני והולך לו, קולפו וטעון צפורין. בית שנראה נגע במזרחו וצפו, וחזר ונראה במערבו - נדון כבית

אָחַד. חֲצֵצוֹ וְנִרְאָה בְּמִזְרְחוֹ, חִזְר וְנִרְאָה בְּמַעְרְבוֹ - נִדוֹן כְּשֵׁנִי בְּתִים. נִרְאָה נִגַע בֵּין נֶסֶד לְכַתֵּל, וּבֵין יְרִיעָה לְקוֹרוֹת - אֵין נִזְקֵק לוֹ. סֵלְקוּ - הָרִי הוּא כְּקֻמְט שְׁנַפְשֵׁט, וּכְבִּית סְתָרִים שְׁנַתְּגַלָּה:

ת. חֲמַר בְּחִלְיָה מְבַנְתִּיצָה, וּבְנִתִּיצָה מְבַחֲלִיצָה. חֲמַר בְּחִלְיָה, אֲבָן שְׁבִזוּיָת, בְּזִמְן שֶׁהוּא חוֹלֵץ - חוֹלֵץ אֶת כְּלָה, בְּזִמְן שֶׁהוּא נוֹתֵץ - נוֹתֵץ שְׁלוֹ וּמְנִיחַ אֶת שְׁל חֲבָרוֹ. חֲמַר בְּנִתִּיצָה, נוֹתֵץ אֶת הָאֲבָנִים שִׁישׁ בְּהֵן נִגַע וְאֶת שְׁאִין בְּהֵן נִגַע, וּבְחִלְיָה אֵינוֹ חוֹלֵץ אֶלָּא אֲבָנִים שִׁישׁ בְּהֵן נִגַע. אֱלוֹ וְאֱלוֹ מְטַמְּאִין בְּמַגַע וּבְמִשְׁא, וְאֵין מְטַמְּאִין בְּאֲבָן מְסַמָּא, וּמְשַׁתְּלַחֵת חוּץ לְכָל עִיר לְמָקוֹם טְמָא, וְאֵף עַל פִּי שְׁפוּנָה מִשֵּׁם אֲבָנִים - מְקוֹמָן טְמָא: בֵּית הַמִּסְגָּר שְׁנִשְׂרוּ מִמֶּנּוּ אֲבָנִים - טְהוֹרוֹת. שְׁנֵי בְּתִים מְסַגְרִין, שְׁנִשְׁל אֲבָן מִזָּה וּבְנָה בְּזָה, וְנִרְאָה נִגַע בְּאַחַת מֵהֶן - הִיא טְמָאָה בְּלִבָּד. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אֲבָנִים כְּמַטְלִית:

<p>22</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יט 19</p>	<p>עלות השחר _____ 5:31 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:51 בבלי: ב"ב פט • ירושלמי: יומא יא • תוספתא: אהלות יח נ"ך: זכריה ד-ה • רמב"ם: פסולי המוקדשין טז</p>
<p>23</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כ 20</p>	<p>עלות השחר _____ 5:32 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:50 בבלי: ב"ב צ • ירושלמי: יומא יב • תוספתא: נגעים א נ"ך: זכריה ו-ז • רמב"ם: פסולי המוקדשין יז</p>
<p>24</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כא 21</p>	<p>עלות השחר _____ 5:33 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:48 בבלי: ב"ב צא • ירושלמי: יומא יג • תוספתא: נגעים ב נ"ך: זכריה ח-ט • רמב"ם: פסולי המוקדשין יח</p>
<p>25</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כב 22</p>	<p>עלות השחר _____ 5:34 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:46 בבלי: ב"ב צב • ירושלמי: יומא יד • תוספתא: נגעים ג נ"ך: זכריה יא-יב • רמב"ם: פסולי המוקדשין יט</p>
<p>26</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כג 23</p>	<p>עלות השחר _____ 5:35 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:45 בבלי: ב"ב צג • ירושלמי: יומא טו • תוספתא: נגעים ד נ"ך: זכריה יב-יג • רמב"ם: עבודת יום הכיפורים א</p>
<p>27</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כד 24</p>	<p>עלות השחר _____ 5:36 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:23 שקיעה _____ 6:43 בבלי: ב"ב צד • ירושלמי: יומא טז • תוספתא: נגעים ה נ"ך: זכריה יד - מלאכי א • רמב"ם: עבודת יום הכיפורים ב</p>
<p>28</p>	<p>הפטרה: שוש אשיש שב"ק Shabbos</p>	<p>כה 25</p>	<p>נצבים - וילך, פרק ה-ו עלות השחר _____ 5:37 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:23 שקיעה _____ 6:41 בבלי: ב"ב צה • ירושלמי: יומא יז • תוספתא: נגעים ו נ"ך: מלאכי ב-ג • רמב"ם: עבודת יום הכיפורים ג</p>

עֲרַב רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִיז גּוֹט צוֹ גַעבֵן אַ פֿרִיזֶן.

(שיחות ה'ר"ן סימן ר"ד)